

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2009 M. GRUODŽIO 31 D.**

TURINYS

	<u>PUSLAPIS</u>
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3
BENDRŪJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	4
BALANSAS	5
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	6
KAPITALO IR REZERVŲ POKYČIŲ ATASKAITA	7
BENDROJI INFORMACIJA	8
APSKAITOS PRINCIPAI	8 - 16
FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	16 - 24
FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS	24 - 31

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

UAB "PricewaterhouseCoopers"
J. Jasinskio g. 16B
LT-01112 Vilnius
Tel. (8 5) 239 2300
Faks. (8 5) 239 2301
El. p. vilnius@lt.pwc.com
www.pwc.com/lt

Nepriklausomo auditoriaus išvada

Lietuvos centrinės kredito unijos nariams

Mes atlikome čia pridėtų, 4-32 puslapiuose pateiktų, Lietuvos Centrinės kredito unijos (toliau - LCKU) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2009 m. gruodžio 31 d. balansas ir susijusios tuomet pasibaigusiu metų bendrųjų pajamų, kapitalo ir rezervų pokyčių, pinigų srautų ataskaitos bei apibendrinti reikšmingi apskaitos principai ir kitos aiškinamosios pastabos, auditą.

Vadovybės atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė atsakinga už šios finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Ši atsakomybė apima: vidaus kontrolės sistemos, skirtos finansinių ataskaitų parengimui ir teisingam pateikimui bei reikšmingų netikslumų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, sukūrimą, įdiegimą ir palaikymą; tinkamų apskaitos principų pasirinkimą ir taikymą; ir pagal aplinkybes tinkamų apskaitinių įvertinimų atlikimą.

Auditoriaus atskaitomybė

Mūsų pareiga – remiantis atliktu auditu, pareikšti apie šias ataskaitas savo nuomonę. Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės profesinės etikos reikalavimų bei planuotume ir atliktume auditą taip, kad galėtume pagrįstai įsitikinti, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų netikslumų.

Audito metu atliekamos procedūros, skirtos gauti audito įrodymus, patvirtinančius sumas ir atskleidimus finansinėse ataskaitose. Pasirinktos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo bei reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos finansinėse ataskaitose rizikos įvertinimo. Įvertindamas riziką, auditorius atsižvelgia į vidaus kontroles, susijusias su finansinių ataskaitų parengimu ir teisingu pateikimu tam, kad galėtume nustatyti tomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad pareikštų nuomonę apie vidaus kontrolių efektyvumą. Audito metu taip pat įvertinamas taikytų apskaitos principų tinkamumas, vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų pagrįstumas bei bendras finansinių ataskaitų pateikimas.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nuomonė

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos pateikia tikrą ir teisingą LCKU 2009 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties bei tuomet pasibaigusiu metų jos veiklos rezultatų ir pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

Christoper C. Butler
Partneris

Rasa Radzevičienė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000377

Vilnius, Lietuvos Respublika
2010 m. vasario 23 d.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

	Pastabos	2009 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2008 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Palūkanų pajamos	1	9,103	5,775
Palūkanų išlaidos	1	4,343	(2,450)
Grynosios palūkanų pajamos		4,760	3,325
Paslaugų ir komisinių pajamos	2	712	653
Paslaugų ir komisinių išlaidos	2	565	(443)
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos		147	210
Kitos pajamos	3	512	540
Veiklos išlaidos	5	(3,152)	(3,092)
Paskolų vertės sumažėjimo atidėjimai	8	(222)	-
Grynasis pelnas iš operacijų užsienio valiuta	4	22	-
Materialiojo turto nusidėvėjimo išlaidos	10	(192)	(181)
Nematerialiojo turto amortizacijos išlaidos ir nurašymai	11,17	(572)	(166)
Pelnas prieš apmokestinimą		1,303	636
Pelno mokesčio sąnaudos	6	(348)	(37)
Grynasis pelnas		955	599
Kitos bendrosios pajamos			
Grynasis galimo pardavimo vertybinių popierių perkainojimo pokytis		1,137	(885)
Atidėtasis pelno mokestis susijęs su galimo pardavimo vertybinių popierių pokyčiu		(223)	212
Kitos bendrosios pajamos atėmus atidėtąjį pelno mokestį		914	(673)
Bendrosios pajamos		1,869	(74)

Apskaitos principai ir pastabos, pateiktos 8 – 31 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

BALANSAS

	Pastabos	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
TURTAS			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	7	2,394	941
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	8	144,478	92,593
Investiciniai vertybiniai popieriai	9		
- laikomi galimam pardavimui		20,466	31,432
- laikomi iki išpirkimo		35,471	9,690
Ilgalaikis materialusis turtas	10	1,633	1,283
Nematerialusis turtas	11	459	1,014
Kitas turtas	12	186	392
Iš viso turto		205,087	137,345
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	13	175,980	115,835
Indėliai	14	306	285
Subordinuotos paskolos	15	5,188	3,094
Likvidumo palaikymo rezervas	16	6,418	5,732
Mokėtinas pelno mokestis		169	22
Kiti įsipareigojimai	17	758	624
Iš viso įsipareigojimų		188,819	125,592
KAPITALAS IR REZERVAI			
	18		
Pagrindiniai pajai		62	62
Papildomi pajai		9,618	7,286
Atsargos kapitalas		158	158
Rezervinis kapitalas		749	612
Stabilizacijos fondas		4,660	3,884
Finansinio turto perkainavimo rezervas		66	(848)
Nepaskirstytas rezultatas		955	599
Iš viso kapitalo ir rezervų		16,268	11,753
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų		205,087	137,345

Apskaitos principai ir pastabos, pateiktos 8 – 31 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 4 - 31 puslapiuose, buvo pasirašyta 2010 m. vasario 23 d.:

Administracijos vadovas
Sigitas Bubnys

Vyr. buhalterė
Jurgita Kubilienė

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

	Pastabos	2009 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2008 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai.
Įprastinė veikla			
Gautos palūkanos		7,799	5,799
Sumokėtos palūkanos		(3,845)	(2,456)
Gautos komisinių ir kitos pajamos		739	656
Sumokėtos komisinių sąnaudos		(517)	(434)
Sumokėti atlyginimai ir socialinis draudimas		(1,731)	(1,582)
Nefinansinės veiklos pajamos		508	537
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos		(1,434)	(1,430)
Turto/įsipareigojimų pokytis			
Suteiktų paskolų kredito unijoms sumažėjimas/ (padidėjimas)		35,566	(32,359)
Įsiskolinimų kredito įstaigoms padidėjimas (sumažėjimas)		59,667	(8,452)
Terminuoti indėliai bankuose (padidėjimas)		(84,000)	(4,000)
Kito turto (padidėjimas) / sumažėjimas		31	30
Juridinių asmenų neterminuotų indėlių padidėjimas/ (sumažėjimas)		21	(21)
Likvidumo palaikymo rezervo padidėjimas	16	686	403
Kitų įsipareigojimų padidėjimas		189	3
Gryniesi pinigų srautai iš įprastinės veiklos prieš pelno mokestį		13,679	(43,306)
Sumokėtas pelno mokestis		(201)	(64)
Gryniesi pinigų srautai iš įprastinės veiklos		13,478	(43,370)
Investicinė veikla			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas		(697)	(811)
Skolos vertybinių popierių įsigijimas		(13,035)	(4,253)
Gryniesi pinigų srautai iš investicinės veiklos		(13,732)	(5,064)
Finansinė veikla			
Narių sumokėti pagrindiniai ir papildomi pajai		2,332	1,994
Išmokos nariams skirstant 2008 m. pelną		(308)	(482)
Gautos subordinuotos paskolos		2,073	1,702
Įmokos į stabilizacijos fondą		622	660
Gryniesi pinigų srautai iš finansinės veiklos		4,719	3,874
Pinigų ir jų ekvivalentų padidėjimas		4,465	(44,560)
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pradžioje		7,799	52,359
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pabaigoje:		12,264	7,799
Pinigai ir korespondentinė sąskaita Lietuvos banke	7	2,394	941
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	8	9,870	6,858

* čia ir toliau LR reiškia Lietuvos Respubliką

Apskaitos principai ir pastabos, pateiktos 8 – 31 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

KAPITALO IR REZERVŲ POKYČIŲ ATASKAITA

	Pastabos	Pagrindiniai pajai	Papildomi kredito unijų pajai	Atsargos kapitalas	Rezervinis kapitalas	Stabilizacijos fondas	Finansinio turto perkainavimo rezervas	Nepaskirstytas rezultatas	Viso
2007 m. gruodžio 31 d.		60	5,294	158	459	3,145	(175)	714	9,655
Bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	(673)	599	(74)
Įnešti narių papildomi pajai		-	1,992	-	-	-	-	-	1,992
Įnešti naujų narių pagrindiniai pajai		2	-	-	-	-	-	-	2
2007 m. pelno pervedimas		-	-	-	153	79	-	(232)	-
Išmokos nariams		-	-	-	-	-	-	(482)	(482)
Įmokos į Stabilizacijos fondą		-	-	-	-	660	-	-	660
2008 m. gruodžio 31 d.		62	7,286	158	612	3,884	(848)	599	11,753
Bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	914	955	1,869
Įnešti narių papildomi pajai		-	2,332	-	-	-	-	-	2,332
2008 m. pelno pervedimas		-	-	-	137	154	-	(291)	-
Išmokos nariams		-	-	-	-	-	-	(308)	(308)
Įmokos į Stabilizacijos fondą		-	-	-	-	622	-	-	622
2009 m. gruodžio 31 d.	18, 9	62	9,618	158	749	4,660	66	955	16,268

Apskaitos principai ir pastabos, pateiktos 8 – 31 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

BENDROJI INFORMACIJA

Lietuvos centrinė kredito unija (toliau - LCKU) buvo užregistruota LR įmonių rejestre 2002 m. balandžio 22 d. Lietuvos bankas 2002 m. lapkričio 28 d. išdavė LCKU licenciją vykdyti visas operacijas, nurodytas LR Centrinės kredito unijos įstatyme. LCKU pagrindinę veiklą pradėjo vykdyti 2002 m. gruodžio 2 d.

LCKU savo veikloje vadovaujasi LR Centrinės kredito unijos įstatymu. LCKU - tai kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų ir LR Vyriausybės įsteigta ir LR Centrinės kredito unijos įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga. LCKU veikia pajinio kapitalo pagrindu ir atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, kredito unijų ir kredito unijų narių pinigų pervedimo operacijas, priima indėlius bei grąžintinas lėšas ir teikia paskolas bei prisiima su tuo susijusią riziką ir atsakomybę. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas.

LCKU yra įsikūrusi adresu Savanorių pr. 363, Kaunas. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje LCKU dirbo 30 darbuotojų (2008 m. pabaigoje – 28 darbuotojai).

2009 metais LCKU teikė paslaugas savo nariams kredito unijoms ir 3 juridiniams asmenims. 2009 m. gruodžio 31 d. LCKU nariais buvo 61 kredito unija (2008 m. – 61) ir LR Vyriausybė.

APSKAITOS PRINCIPAI

Žemiau yra išdėstyti pagrindiniai apskaitos principai, naudoti šių finansinių ataskaitų parengimui.

Pagrindas parengimui

Šios finansinės ataskaitos yra paruoštos remiantis Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS), tiek kiek jie galioja Europos Sąjungoje, ir atitinka juos. Finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis istorinių kaštų konvencija, kaip pakeista vertybinių popierių skirtų pardavimui perkainojimo.

(a) *Galiojančių standartų pakeitimai ir aiškinimai, galiojantys 2009 m.*

Toliau išvardyti galiojančių standartų pakeitimai ir paskelbtų standartų, patvirtintų taikymui Europos Sąjungoje, aiškinimai, kuriuos privaloma taikyti 2009 finansiniais metais:

- *1-asis TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“* (persvarstytas 2007 m. rugsėjo mėn.), galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Pagrindinis standarto pakeitimas yra susijęs su pelno (nuostolių) ataskaitos pakeitimu bendrųjų pajamų ataskaita, kuri taip pat apims visus nuosavybės pokyčius, atsiradusius ne dėl sandorių su savininkais, tokius kaip parduoti skirto finansinio turto perkainojimas. Ūkio subjektai galės pateikti dvi ataskaitas: atskirą pelno (nuostolių) ataskaitą ir bendrųjų pajamų ataskaitą. Pagal standarto pakeitimą taip pat reikalaujama pateikti ataskaitą apie finansinę būklę (balansą) anksčiausio lyginamojo laikotarpio pradžioje tuomet, kai ūkio subjektas perskaičiuoja palyginamuosius praėjusio laikotarpio skaičius dėl perklasifikavimų, apskaitos politikos pokyčių ar klaidų taisymo. LCKU pakeitė finansinių ataskaitų pateikimą, tačiau tai neturėjo įtakos konkrečių sandorių ir likučių pripažinimui ir įvertinimui.
- Išsamesnės informacijos apie finansines priemones pateikimas – 7-ojo TFAS „Finansinės priemonės: atskleidimas“ pakeitimas, taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Vadovaujantis pakeitimu reikalaujama pateikti išsamesnę informaciją apie tikrosios vertės įvertinimą ir likvidumo riziką. Ūkio subjektai turės pateikti finansinių priemonių analizę, atliktą pagal tris tikrosios vertės vertinimo kriterijus. Pakeitime numatoma, kad (a) įsipareigojimų analizėje pagal terminus turi būti nurodytos suteiktų finansinių garantijų sutartys, pateikiant didžiausią garantijos sumą anksčiausiu laikotarpiu, kuriuo gali būti pareikalauta garantiją įvykdyti; ir (b) reikalaujama atskleisti finansinių išvestinių priemonių likusį sutartyje numatytą terminą, jeigu sutartyse numatyti terminai yra svarbūs, norint suprasti pinigų srautų terminus. Ūkio subjektas taip pat turės pateikti finansinio turto, skirto likvidumo rizikos valdymui, analizę pagal terminus, jeigu tokia informacija yra būtina finansinių ataskaitų skaitytojams tam, kad jie galėtų įvertinti likvidumo rizikos pobūdį ir mastą.
- *8-asis TFAS „Veiklos segmentai“*, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Šis TFAS standartas taikomas ūkio subjektams, kurių skolos ir nuosavo kapitalo finansinėmis priemonėmis yra prekiaujama viešojoje rinkoje arba ūkio subjektams, kurie finansines ataskaitas visada arba tuo metu teikia priežiūros institucijai, siekdami išleisti bet kokios kategorijos finansines priemones viešojoje rinkoje. Šis standartas LCKU neaktualus.
- *23-asis TAS „Skolinimosi išlaidos“*, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Pagrindinis pakeitimas yra susijęs su galimybės skolinimosi išlaidas, kurios yra susijusios su turtu, kurio parengimas naudojimui arba pardavimui ilgai trunka, nedelsiant pripažinti sąnaudomis panaikinimu. Todėl reikalaujama, kad ūkio subjektas kapitalizuotų tokias skolinimosi išlaidas kaip to turto savikainos dalį. Persvarstytas standartas taikomas perspektyviai toms skolinimosi

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

- išlaidoms, susijusios su standarto nuostatas atitinkančiu turtu, kurių kapitalizavimas turi būti pradėtas 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. LCKU šis pakeitimas reikšmingos įtakos neturi.
- *Padengiamosios finansinės priemonės bei įsipareigojimai, atsirandantys dėl likvidacijos – 32-ojo TAS ir 1-ojo TAS pakeitimas*, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Pagal šį pakeitimą reikalaujama tam tikras finansines priemones, atitinkančias finansinio įsipareigojimo apibrėžimą, pateikti kaip nuosavybę. Šios standarto pritaikymas nepakeitė LCKU finansinių įsipareigojimų bei kapitalo ir rezervų klasifikavimo.
  - *Nuosavybės teisių perdavimo sąlygos ir jų atšaukimas – 2-ojo TFAS „Mokėjimas akcijomis“ pakeitimas*, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Šiuo pakeitimu patikslinama, kad nuosavybės teisių perdavimo sąlygos apima tik paslaugų teikimo sąlygas ir veiklos rezultatų sąlygas. Kitos mokėjimo akcijomis savybės nėra nuosavybės teisių perdavimo sąlygos. Pakeitime patikslinama, kad visi teisių atšaukimai, atlikti ūkio subjekto arba kitų šalių, apskaitoje turi būti registruojami vienodai. Šis pakeitimas neaktualus LCKU.
  - *Investicijų į dukterines, bendrai kontroliuojamas ir asocijuotas įmones vertė – 1-ojo TFAS ir 27-ojo TAS pakeitimas*, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Vadovaujantis pakeitimu ūkio subjektai, pirmą kartą taikantys TFAS, investicijas į dukterines, bendrai kontroliuojamas ir asocijuotas įmones atskirose finansinėse ataskaitose gali apskaityti tikrąja verte arba verte pagal anksčiau taikytus apskaitos principus. Vadovaujantis pakeitimu taip pat reikalaujama, kad paskirstymai iš įsigyjamų įmonių grynojo turto prieš įsigijimą būtų pripažinti pelno (nuostolių) ataskaitoje, o ne laikomi investicijos susigrąžinimu. Šis pakeitimas neaktualus LCKU.
  - *TFAAK 13-asis aiškinimas „Klientų lojalumo programos“*, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. liepos 1 d. arba vėliau; taikomas finansinėms ataskaitoms, parengtoms pagal TFAS; patvirtintas taikymui Europos Sąjungoje; įsigaliojimo data atidėta iki metinių laikotarpių, prasidedančių 2008 m. gruodžio 31 d. arba vėliau; leidžiama taikyti anksčiau laiko. 13-asis TFAAK aiškinimas apibrėžia, kad jei parduodant prekes arba suteikiant paslaugas suteikiama ir kliento lojalumo paskata (pvz., lojalumo taškai arba nemokamos prekės), toks sandoris yra sudarytas iš įvairių elementų ir iš kliento gautas atlygis turi būti paskirstomas sandorio elementams vadovaujantis tikrosiomis vertėmis. Šis aiškinimas neaktualus LCKU.

2009 m. sausio 23 d. ES patvirtino TFAS pakeitimus, kurie buvo paskelbti 2008 m. gegužės mėn. Pakeitimai patikslina 20 galiojančių standartų, išvadų pagrindimus ir nurodymus. Patikslinimai apima pateikimo, pripažinimo ir vertinimo pakeitimus, o taip pat ir naudojamų terminų bei redakcinius pakeitimus. Didžioji dalis šių pakeitimų taikomi laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Nenumatoma, kad šie pakeitimai turės reikšmingos įtakos LCKU finansinėms ataskaitoms.

(b) *Standartai ir galiojančių standartų pakeitimai, kurie dar neįsigaliojo, bet yra patvirtinti taikymui Europos Sąjungoje, ir kurie LCKU nebuvo taikomi anksčiau laiko:*

Toliau išvardyti standartai ir galiojančių standartų pakeitimai, kurie buvo paskelbti ir kuriuos privaloma taikyti LCKU ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2010 m. sausio 1 d. arba vėliau, ar vėlesniems laikotarpiams, tačiau kurių LCKU dar nėra pritaikiusi anksčiau laiko:

- 3-asis TFAS „Verslo jungimai“, (persvarstytas 2008 m. sausio mėn.), taikomas verslo jungimams, kurie buvo įsigyti pirmo metinio ataskaitinio laikotarpio, prasidedančio nuo ar po 2009 m. liepos mėn. 1 d., pradžioje arba po jo. Šis standartas neturėtų būti aktualus LCKU veiklai.
- TFAAK 12-asis aiškinimas „Koncesijų sutartys dėl paslaugų“. Aiškinimą patvirtinus taikymui Europos Sąjungoje, jis galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. kovo 30 d. arba vėliau; leidžiama taikyti anksčiau laiko. Šis aiškinimas nėra aktualus LCKU vykdomai veiklai.
- TFAAK 15-asis aiškinimas „Nekilnojamojo turto statybos sutartys“, taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau; Europos Sąjungos patvirtintas aiškinimas taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2009 m. gruodžio 31 d.; leidžiama taikyti anksčiau laiko. Šis aiškinimas taikomas tų ūkio subjektų pajamų ir susijusių išlaidų apskaitai, kurie arba patys vykdo nekilnojamojo turto statybą, arba paveda tai atlikti subrangovams ir pateikia nurodymus, kuriais vadovaujantis turi būti nustatoma, ar nekilnojamojo turto statybos sutarties apskaitai turi būti taikomas 11-asis TAS ar 18-asis TAS. Taip pat pateikiami kriterijai dėl pajamų iš tokių sandorių pripažinimo momento. Šis aiškinimas neturėtų būti aktualus LCKU veiklai.
- TFAAK 16-asis aiškinimas „Grynųjų investicijų į užsienyje veikiančią įmonę apsidraudimo sandoriai“, taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. spalio 1 d. arba vėliau; Europos Sąjungos patvirtintas aiškinimas taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2009 m. birželio 30 d.; leidžiama taikyti anksčiau laiko. Šis aiškinimas neturėtų būti aktualus LCKU veiklai.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

- 27-asis TAS „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ (persvarstytas 2008 m. sausio mėn.), taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau. Pagal persvarstytą standartą reikalaujama, kad ūkio subjektas laikotarpio bendrąjį pelną priskirtų ir patronuojančios įmonės savininkams, ir nekontroliuojamoms dalims (anksčiau „mažumos dalis“) net ir tuo atveju, jeigu dėlto nekontroliuojamų dalių atžvilgiu susidarytų neigiamas likutis (pagal šiuo metu galiojantį standartą reikalaujama perteklinius nuostolius daugeliu atveju priskirti patronuojančios įmonės savininkams). Pagal persvarstytą standartą taip pat reikalaujama, kad patronuojančios įmonės nuosavybės dalies dukterinėje įmonėje pokyčiai, kuriems įvykus kontrolė neprarandama, būtų apskaitomi nuosavybės dalyje. Taip pat pateikiami reikalavimai, kaip ūkio subjektas turėtų įvertinti bet kokį pelną ar nuostolį, atsirandantį dėl dukterinės įmonės kontrolės praradimo. Kontrolės praradimo momentu, bet kokia investicija, liekanti buvusioje dukterinėje įmonėje turės būti vertinama tikrąja verte. Šis standartas neturėtų būti aktualus LCKU veiklai.
- 39-ojo TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“ pakeitimas – „Kriterijus atitinkantys apdraudžiamieji objektai“ – taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau taikant retrospektyviai. Pakeitimas paaiškina, kaip tam tikrose situacijose turi būti taikomi principai, pagal kuriuos nustatoma, ar apdrausta rizika arba pinigų srautų dalis atitinka apsidraudimo sandorių apskaitos kriterijus. Šis standartas neturėtų būti aktualus LCKU veiklai.
- TFAAK 17-asis aiškinimas „Nepiniginio turto paskirstymas savininkams“, taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau; Europos Sąjungos patvirtintas aiškinimas taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2009 m. spalio 31 d.; leidžiama taikyti anksčiau laiko. Aiškinimas patikslina, kada ir kaip turi būti pripažįstamas nepiniginio turto paskirstymas išmokant dividendus savininkams. Ūkio subjektas turi pripažinti įsipareigojimą paskirstyti nepiniginį turtą kaip dividendus savininkams paskirstytino turto tikrąja verte. Pelnas arba nuostolis iš paskirstyto nepiniginio turto perleidimo pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje tuomet, kai ūkio subjektas įvykdo įsipareigojimą sumokėti dividendus. Šis aiškinimas neturėtų būti aktualus LCKU veiklai.
- 1-asis TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą“. 2008 m. gruodžio mėn. priėmus pakeitimą, standartas taikomas finansinėms ataskaitoms, parengtoms pagal TFAS pirmą kartą už laikotarpį, prasidedantį 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau; Europos Sąjungos patvirtintas persvarstytas 1-asis TFAS taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2009 m. gruodžio 31 d.; leidžiama taikyti anksčiau laiko. Persvarstytas 1-asis TFAS nenumato esminių pakeitimų lyginant su ankstesne versija, tačiau yra atlikti tam tikri struktūriniai pakeitimai, leidžiantys skaitytojams lengviau suprasti ir pritaikyti būsimus pokyčius. Šis standartas neturėtų būti aktualus LCKU veiklai.
- TFAAK 18-asis aiškinimas „Turto, gauto iš klientų, perleidimas“. Aiškinimas taikomas perspektyviai turto, gauto iš klientų, perleidimo sandoriams, įvykdytiems 2009 m. liepos 1 d. arba vėliau; leidžiama taikyti anksčiau laiko. Europos Sąjungos patvirtintas TFAAK 18-asis aiškinimas taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2009 m. spalio 31 d.; leidžiama taikyti anksčiau laiko. Aiškinimas paaiškina iš klientų gauto turto perleidimo sandorių apskaitos principus, visų pirma, aplinkybes, kurioms esant gali būti taikomas turto apibrėžimas; turto pripažinimą ir jo vertinimą įsigijimo savikaina pirminio pripažinimo metu; atskirų paslaugų nustatymą (viena ar daugiau paslaugų, suteiktų mainais už perleistą turtą); pajamų pripažinimą; iš klientų gautų pinigų perleidimo apskaitos principus. Šis aiškinimas neturėtų būti aktualus LCKU veiklai.
- TFAAK 9-ojo aiškinimo ir 39-ojo TAS pakeitimai – „Įterptosios išvestinės finansinės priemonės“ – taikomi metiniams laikotarpiams, pasibaigiantiems 2009 m. birželio 30 d. arba vėliau. ES patvirtinti TFAAK 9-ojo aiškinimo ir 39-ojo TAS pakeitimai taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2009 m. gruodžio 31 d.; leidžiama taikyti anksčiau laiko. Pakeitimai patikslina, kad perkėlus finansinį turtą iš tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje apskaitomo turto grupės, turi būti įvertintos visos įterptosios finansinės priemonės ir, jei būtina, atskirai įtraukiamos į apskaitą. Šie pakeitimai neturi įtakos LCKU finansinėms ataskaitoms.
- 32-ojo TAS "Finansinės priemonės: pateikimas" pakeitimas – „Teisių išleidimo klasifikavimas“ – taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2010 m. vasario 1 d. arba vėliau. Standarto pakeitimas numato, kad teisių suteikimai išleidžiant akcijas, už kurias gaunamos pinigų įplaukos užsienio valiuta, neturi būti apskaitomi kaip išvestinės finansinės priemonės. Šis pakeitimas neturi įtakos LCKU finansinėms ataskaitoms.

Sumos šiose finansinėse ataskaitose yra pateiktos Lietuvos nacionaline valiuta – litais (Lt), kuri yra LCKU funkcinė bei pateikimo valiuta. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas buvo susietas prie euro santykiu 3,4528 lito = 1 euras.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus yra naudojami įvertinimai ir prielaidos, kurie įtakoja ataskaitose pateikiamas turto bei įsipareigojimų sumas ir galimų turto bei įsipareigojimų finansinių ataskaitų sudarymo dieną atvaizdavimą ir atvaizduotų pajamų bei sąnaudų per ataskaitinį laikotarpį dydžius. Nors šie įvertinimai yra pagrįsti geriausiu įvykių ir veiksmų vadovybės vertinimu, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių (psl. 15 - 16).

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Sandoriai užsienio valiuta apskaityti pagal oficialius valiutų kursus, galiojančius keitimo dieną; pelnas ir nuostolis, atsiradęs įvykdžius šias operacijas bei perskaičiavus užsienio valiuta įvertintus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius vietine valiuta, apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Metų pabaigoje likučiai užsienio valiuta perkainojami metų pabaigoje galiojusi kursu.

Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Visų palūkanų normos finansinių instrumentų palūkanų pajamos ir sąnaudos bendrųjų pajamų ataskaitoje yra pripažįstamos palūkanų pajamomis ir palūkanų išlaidomis naudojant efektyvią palūkanų normą

Efektyvios palūkanų normos metodas yra finansinio turto ar įsipareigojimų amortizuotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų bei palūkanų sąnaudų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma tiksliai diskontuoja būsimus piniginių mokėjimų arba įplaukų srautus per numatomą finansinio instrumento galiojimo laikotarpį arba trumpesnį periodą (iki sekančio perkainavimo) iki finansinio turto arba įsipareigojimų apskaitinės vertės. Skaičiuojant efektyvią palūkanų normą, LCKU įvertina pinigų srautus atsižvelgiant į pasirašytas sutartis dėl finansinių instrumentų, bet neatsižvelgia į būsimus kredito nuostolius. Skaičiavimai apima visus tarp sutarties šalių sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie yra sudedamoji efektyvios palūkanų normos, operacijų savikainos ir visų kitų premijų ar diskontų dalis.

Per ataskaitinį laikotarpį gautos įplaukos, nepripažintos šio laikotarpio pajamomis, balanse parodomos kaip įsipareigojimai, o per ataskaitinį laikotarpį įvykdytos išmokos, ataskaitiniu laikotarpiu nepripažintos sąnaudomis, balanse parodomos kaip turtas.

Komisinių sąnaudos yra pripažįstamos, kai patiriamos. Komisinių pajamos iš operacijų yra pripažįstamos, kai atliekama susijusi operacija.

Pelno mokestis

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymu, LCKU nuo 2005 iki 2008 metų mokėjo 70 proc. sumažintą pelno mokestį (2008 m. galiojo 4,5 proc. pelno mokesčio tarifas,). Nuo 2009 metų LCKU pelno mokesčio lengvata panaikinta, LCKU apmokestinamajam pelnui taikomas pagrindinis 20 proc. pelno mokesčio tarifas. Nuo 2010 m. sausio 1 d. taikomas 15% pelno mokesčio tarifas.

Atidėtas pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą visiems laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokestinio pagrindo ir jų apskaitinės vertės finansinių ataskaitų sudarymo tikslais. Atidėtas pelno mokestis yra paskaičiuojamas naudojant mokesčio tarifus, galiojančius ar patvirtintus balanso sudarymo dieną ir kuriuos tikimasi taikyti atidėto pelno mokesčio turto realizavimo ar atidėtų mokesčių įsipareigojimų įvykdymo laikotarpiu.

Pagrindiniai laikinieji skirtumai atsiranda dėl finansinio turto perkainavimo bei sukauptų sąnaudų. Tarifai, galiojantys ar patvirtinti balanso sudarymo dieną yra naudojami atidėto pelno mokesčio paskaičiavimui. Tačiau atidėtas pelno mokestis nėra apskaitomas jeigu jis atsiranda turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo ne dėl verslo sujungimo metu ir jeigu operacijos atlikimo metu neįtakoja nei apskaitos nei apmokestinamojo pelno ar nuostolio.

Kai apskaičiuojamas bendras atidėtųjų mokesčių turtinis likutis, jis pripažįstamas finansinėse ataskaitose tik ta dalimi, kurio realizavimas, vadovybės nuomone, yra tikėtinas.

Atidėtų mokesčių turtas, tenkantis parduoti turimų vertybinių popierių perkainavimui, kuris apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas, taip pat yra apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas ir vėliau kartu su atidėtu pelnu ar nuostoliu pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Išmokos darbuotojams

LCKU už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytą įmokų planą, vadovaujantis LR teisiniais reikalavimais. Nustatytą įmokų planas – tai planas, pagal kurį LCKU moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų tarnyba dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų. Socialinio draudimo įmokos kiekvienais metais Fondo yra paskirstomos pensijoms, sveikatos, ligos, motinystės ir nedarbingumo apmokėjimams.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima sumas, kurių galiojimo trukmė yra trumpesnė nei 3 mėnesiai nuo jų įsigijimo dienos, ir juos sudaro gryniesi pinigai bei korespondentinės sąskaitos Lietuvos banke ir komerciniuose bankuose.

Finansiniai įsipareigojimai

Skolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, kurią sudaro grynoji gautų lėšų suma, atskaičiavus sandoriui sudaryti patirtas sąnaudas. Vėliau skolintos lėšos apskaitomos amortizuota savikaina, o tarp gautų grynujų įplaukų ir padengimo vertės susidaręs skirtumas pripažįstamas pajamomis arba sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje per visą skolos padengimo laikotarpį taikant galiojančias palūkanų normas. Skolintos lėšos pripažįstamos atsiskaitymo momentu.

Finansinio turto ir įsipareigojimų sudengimas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai sudengiami ir neto suma parodoma balanse kai yra teisinė galimybė užskaityti pripažintas sumas ir yra ketinimas atsiskaityti neto suma arba realizuoti turtą ir įsipareigojimus vienu metu.

Finansinis turtas

Finansinis turtas skirstomas į 4 grupes:

- 1) finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolį) (LCKU neturi tokio turto)
- 2) investicijos, laikomos iki išpirkimo,
- 3) paskolos ir gautinos sumos,
- 4) galimo pardavimo finansinis turtas

Galimo pardavimo ir iki išpirkimo vertybiniai popieriai

Galimo pardavimo finansinis turtas yra neišvestinis finansinis turtas, kuris yra priskirtas prie galimo pardavimo arba nėra klasifikuojamas kaip paskolos ir gautinos sumos, investicijos laikomos iki išpirkimo ar finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolį). Vadovybė nustato, kaip bus klasifikuojami vertybiniai popieriai jų įsigijimo metu. Galimo pardavimo vertybinius popierius ketinama laikyti neapibrėžtą laikotarpį, jie gali būti parduoti esant papildomam likvidumo poreikiui, pasikeitus palūkanų normoms ar vertybinių popierių kainai.

Galimo pardavimo vertybiniai popieriai įsigijimo momentu apskaitomi tikrąja verte pridodant įsigijimo kaštus ir vėliau iš naujo perkainojami tikrąja verte pagal rinkos kainas. Nerealizuotas pelnas ar nuostolis, atėmus mokesčius, atsiradę dėl galimo pardavimo vertybinių popierių tikrosios vertės pokyčių, apskaitomas kaip kitos bendrosios pajamos kapitale ir rezervuose, išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius ir užsienio valiutos keitimo rezultata. Kai tokio turto pripažinimas nutraukiamas visas kapitale ir rezervuose sukauptas perkainavimo rezultatas iškeliamas į grynąjį pelną (nuostolį) bendrųjų pajamų ataskaitoje. Tačiau palūkanos už tokį finansinį turtą, apskaičiuotos taikant efektyvią palūkanų normą, yra pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio pajamomis.

Laikomos iki išpirkimo investicijos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba galimais nustatyti mokėjimais bei fiksuotu terminu, kurį LCKU vadovybė ketina ir gali laikyti iki termino pabaigos. Laikomi iki išpirkimo vertybiniai popieriai įsigijimo momentu apskaitomi tikrąja verte ir vėliau yra vertinami amortizuota savikaina, naudojant efektyvią palūkanų normą, bei atėmus vertės sumažėjimo nuostolius galimų ne trumpalaikių vertės sumažėjimų rizikai įvertinti. Palūkanų pajamos uždirbtos dėl vertybinių popierių laikymo, yra apskaitomos kaip ataskaitinio laikotarpio palūkanų pajamos. Jeigu LCKU nuspręstų parduoti didesnę negu reikšmingą sumą laikomų iki išpirkimo vertybinių popierių, visa kategorija būtų perklasifikuojama kaip galimo pardavimo.

Visi įprastiniai vertybinių popierių įsigijimai ir pardavimai pripažįstami atsiskaitymo metu.

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas tada, kai baigiasi sutartinių teisių gauti pinigų srautus iš finansinio turto galiojimo terminas arba kai LCKU perduoda iš esmės visas finansinio turto nuosavybei būdingas rizikos rūšis ir naudą. Finansinių įsipareigojimų pripažinimas nutraukiamas tada, kai šie įsipareigojimai panaikinami, t. y., kai sutartyje numatyta prievolė įvykdoma, atšaukiama arba baigiasi jos galiojimo terminas.

Paskolos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba kitaip nustatomais mokėjimais, nekotiruojamas aktyviojoje rinkoje, išskyrus: a) turtą, kurį LCKU ketina parduoti iškart arba artimiausiu metu ir kuris turi būti klasifikuojamas kaip laikomas prekybai; taip pat turtą, kurį LCKU pirminio pripažinimo metu

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

bendrųjų pajamų ataskaitoje klasifikuoja kaip apskaitomą tikrąją vertę per pelną (nuostolį) b) turta, kurį LCKU pirminio pripažinimo metu klasifikuoja kaip pardavimui skirtą turta; arba c) turta, už kurį jo turėtojas gali neatgauti visų pradinių investicijų (ne dėl kredito pablogėjimo). Paskolos yra vertinamos amortizuota savikaina. Visos paskolos ir avansai yra pripažįstami kai pinigai yra pervedami skolininkams.

Paskolų, laikomų iki išpirkimo ir galimo pardavimo investicijų vertės sumažėjimas

Kiekvieno balanso datą LCKU įvertina, ar nėra objektyvių įrodymų, kad finansinio turto ar finansinio turto grupės vertė yra sumažėjusi. Finansinio turto arba finansinio turto grupės vertė sumažėja ir vertės sumažėjimo nuostoliai patiriami tada, jeigu yra objektyvių įrodymų, kad vertė sumažėjo dėl vieno arba keleto įvykių po turto pirminio pripažinimo („nuostolių įvykių“) ir toks nuostolių įvykis (arba įvykiai) turi įtakos finansinio turto ar finansinio turto grupės įvertintiems būsimiems pinigų srautams, kurie gali būti patikimai įvertinti. Turto vertė yra koreguojama vertės sumažėjimo suma naudojant atidėjinių sąskaitą ir nuostolio sumą pripažįstant bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Tarp objektyvių įrodymų, kad paskolos vertė sumažėjo, yra stebėjimais arba istoriniais duomenimis pagrįsta informacija apie tokius nuostolio įvykius:

- reikšmingi skolininko finansiniai sunkumai: kredito unija nevykdo Lietuvos banko nustatytų veiklos riziką ribojančių normatyvų, vėluojančių paskolų dalis sudaro daugiau kaip 10 proc. kredito unijos paskolų portfelio, nurašytų paskolų dalis paskolose viršija 5 proc. ir kiti konkrečiai kiekvienos paskolos atveju reikšmingi skolininko sunkumai;
- nepatenkinama arba bloga skolininko būklė (būklė nustatoma vadovaujantis LCKU paskolų išdavimo ir administravimo tvarka);
- paskolos sutarties pažeidimas (periodinių paskolos įmokų (paskolos dalies ar palūkanų) nemokėjimas ilgiau nei 30 dienų);
- dėl ekonominių arba teisinių priežasčių, susijusių su skolininko finansiniais sunkumais, skolininkui suteikiama nuolaida, kurios LCKU paprastai nebūtų suteikusi;
- pradėtas skolininko bankroto arba reorganizavimo procesas;
- skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal tą paskirtį, kuri numatyta paskolos sutartyje;
- pažeidžiamos investicinio projekto vykdymo sąlygos;
- su skolininku susiję asmenys nevykdo įsipareigojimų, ir tai turi įtakos skolininko finansinių įsipareigojimų vykdymui;
- sumažėja užtikrinimo priemonės objekto vertė, jei vertinamos paskolos, kurių grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
- skolininko, užsiimančio licencijuota veikla, licencijos galiojimo sustabdymas / panaikinimas

Vertės sumažėjimas yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp esamos vertės ir atgautinos vertės, kuris yra lygus dabartinei vertei tikėtinų pinigų srautų, įtraukiant atgautinas sumas dėl garantijų ir užstatų, diskontuotų sutarties pradiniu momentu galiojusia palūkanų norma. Jeigu vėlesniais laikotarpiais vertės sumažėjimo nuostolis sumažėja ir tai gali būti objektyviai siejama su jau po vertės sumažėjimo įvykusių įvykiu (tokiu kaip skolininko reitingo pagerėjimas), anksčiau pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi koreguojant vertės sumažėjimo nuostolius.

LCKU visų pirma įvertina objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų buvimą individualiai kiekvieno atskirai reikšmingo finansinio turto atžvilgiu, o kiekvieno atskirai nereikšmingo finansinio turto atžvilgiu – individualiai arba bendrai.

Paskolos, kurios dėl vertės sumažėjimo yra vertinamos bendrai ar reikšmingos individualiai vertinamos paskolos, ir kurių terminai buvo persvarstyti, nebėra laikomos pradelstomis, bet traktuojamos kaip naujos paskolos. Vėlesniais metais šis turtas laikomas pradelstu ir yra atskleidžiamas tik jeigu persvarstomas.

Vertinant ar vertybinių popierių, klasifikuojamų kaip galimo pardavimo, vertė yra sumažėjusi, įvertinama ar yra reikšmingas arba ilgalakis tikrosios vertės tų vertybinių popierių sumažėjimas. Jeigu galimo pardavimo finansiniam turtui nustatomi tokie požymiai, tai sukauptas nuostolis (apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp įsigijimo kainos ir tikrosios vertės, minus anksčiau bendrųjų pajamų ataskaitoje pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai) iškeliamas iš kapitalo ir rezervų ir pripažįstamas per pelną (nuostolį) bendrųjų pajamų ataskaitoje.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Materialusis ilgalaikis turtas

Materialusis ilgalaikis turtas parodomas įsigijimo verte, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo suma. Nusidėvėjimas apskaičiuojamas naudojant tiesinį būdą, proporcingai nurašant kiekvieno atskiro turto vieneto įsigijimo vertę per numatomą jo naudojimo laikotarpį. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: pastatai – 25 metai, lengvieji automobiliai – 6 metai, baldai – 6 metai, kompiuterinė įranga - 3 metai, kita – nuo 3 iki 5 metų.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atgautinos vertės. Materialusis ilgalaikis turtas yra peržiūrimas siekiant įvertinti, ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė. Pelnas arba nuostolis iš materialiojo ilgalaikio turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo balansine verte ir įtraukiamas į bendrųjų pajamų ataskaitą.

Kiekvieną atskaitinę datą turto likutinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai yra peržiūrimi ir, reikalui esant, atitinkamai keičiami.

Remonto ir priežiūros išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tuo atskaitiniu laikotarpiu, kai jos patiriamos. Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto apskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje LCKU iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo verte, sumažinta sukauptos amortizacijos suma. Nematerialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu per 3 – 5 metų numatomą naudojimo laikotarpį.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atgautinos vertės. Nematerialusis ilgalaikis turtas yra peržiūrimas siekiant įvertinti ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė. Pelnas arba nuostolis iš nematerialiojo ilgalaikio turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo balansine verte ir įtraukiamas į bendrųjų pajamų ataskaitą.

Kompiuterinių programų išlaikymo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

Plėtros išlaidos, tiesiogiai priskiriamos unikaliam programinei įrangai, kontroliuojamai LCKU, projektuoti bei testuoti yra pripažįstamos nematerialiuoju turtu tik tada, kai LCKU turi patikimų įrodymų, kad:

- techniškai įmanoma užbaigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą, kuris būtų tinkamas naudoti;
- ji turi techninių galimybių, finansinių ir kitų išteklių užbaigti plėtros darbus;
- ji ketina baigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą ir jį naudoti arba parduoti;
- ji sugebės naudoti arba parduoti nematerialųjį turtą;
- ji gali įrodyti, kaip nematerialusis turtas ateityje teiks Bendrovei ekonominę naudą;
- ji gali patikimai įvertinti su nematerialiojo turto pasigaminimu (sukūrimu) susijusias išlaidas.

Darbuotojų, tiesiogiai dalyvaujančių gaminant (kuriant) turtą, darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai bei kitos tiesiogiai su programinės įrangos gamyba (kūrimu) susijusios išlaidos yra priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai.

Kitos plėtros išlaidos, kurios nepriskiriamos įmonės pasigamintos (sukurtos) programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, pripažįstamos to atskaitinio laikotarpio sąnaudomis, kada jos buvo patirtos. Išlaidos, kurias LCKU pripažino sąnaudomis ankstesniais atskaitiniais laikotarpiais, vėliau negali būti koreguojamos ir priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai.

Dotacijos ir subsidijos

Dotacijos ar subsidijos pripažįstamos finansinėse ataskaitose tada, kai yra pagrįstas užtikrinimas, kad dotacija ar subsidija bus gauta ir kad įmonė atitiks dotacijai ar subsidijai keliamas sąlygas. Su ilgalaikio nematerialiojo turto pirkimu susijusios subsidijos balanse apskaitomos kaip ilgalaikės ateinančių laikotarpių pajamos. Bendrųjų pajamų ataskaitoje jos pripažįstamos pajamomis tiesiniu metodu per susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo laikotarpį, mažinant šio turto nusidėvėjimo ar amortizacijos sąnaudas. Dotacijos, skirtos konkrečioms sąnaudoms, pripažįstamos pajamomis tuo pačiu laikotarpiu kaip ir atitinkamos patirtos sąnaudos.

Palyginamieji skaičiai

Kur reikalinga, palyginamieji skaičiai buvo perklasifikuoti, kad atitiktų atskaitinių metų finansinių ataskaitų straipsnių klasifikavimą.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

LCKU atlieka vertinimus ir daro prielaidas, kurie turi įtakos kitais finansiniais metais apskaitomoms turto ir įsipareigojimų sumoms. Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais, įskaitant būsimų įvykių tikimybę, kuri laikoma pagrįsta tam tikromis aplinkybėmis.

(a) Paskolų ir avansu gautų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

LCKU mažiausiai kartą per ketvirtį peržiūri savo paskolų portfelį, siekdama įvertinti vertės sumažėjimą. Norėdama nustatyti, ar vertės sumažėjimo nuostoliai turėtų būti pripažinti bendrųjų pajamų ataskaitoje, LCKU priima sprendimus dėl to, ar yra kokių nors stebėjimais pagrįstų duomenų, rodančių, kad tam tikra dalimi sumažėjo įvertinti būsimi pinigų srautai iš paskolų portfelio prieš tai, kai toks sumažėjimas galėtų būti nustatytas kuriai nors atskirai to portfelio paskolai. Tokie įrodymai galėtų apimti stebėjimais pagrįstus duomenis, rodančius, kad nepalankiai pasikeitė skolininkų mokumo statusas šios turto grupės atžvilgiu, arba valstybinės ir vietos ekonomines sąlygas, tiesiogiai susijusias su įsipareigojimų nevykdymu šios turto grupės atžvilgiu. Nustatant ar paskolų vertė nesumažėjo atsižvelgiama į nuostolių įvykių, kuriais remiantis vertinama paskolos vertė visumą (žr. *Paskolų, laikomų iki išpirkimo ir galimo pardavimo investicijų vertės sumažėjimas*). Numatydama būsimus pinigų srautus, vadovybė naudoja vertinimus, pagrįstus praeities nuostolių patirtimi turto su panašia kredito rizika atžvilgiu bei objektyviais vertės sumažėjimo įrodymais, kurie yra panašūs į portfelio vertės sumažėjimo įrodymus. Metodologija ir prielaidos, naudojami būsimų pinigų srautų sumai ir laikui įvertinti, reguliariai peržiūrimi siekiant sumažinti skirtumus tarp įvertintų nuostolių ir faktinių praeityje patirtų nuostolių. LCKU vadovybės nuomone, 2008 m. gruodžio 31 d. paskolų portfelio vertė sumažėjusi nebuvo. 2009 m. gruodžio 31 d., LCKU vadovybės nuomone, 9 paskolų, kurių balansas sudarė 587 tūkst. Lt vertė buvo sumažėjusi 222 tūkst. Lt.

(b) Investicijos, laikomos iki išpirkimo

LCKU vadovaujasi TAS 39 reikalavimais, pagal kuriuos neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais ar galimais nustatyti mokėjimais ir fiksuotu terminu klasifikuojamas kaip laikomas iki išpirkimo. Šiam klasifikavimui reikia priimti svarbius sprendimus. Priimdama tokius sprendimus, LCKU įvertina savo ketinimus ir galimybes laikyti tokias investicijas iki išpirkimo termino. Jeigu LCKU negali laikyti šių investicijų iki išpirkimo termino dėl kitų nei specifinių aplinkybių, pavyzdžiui, parduoda nedidelį kiekį arti išpirkimo termino, jai reikės perklasifikuoti visą šią grupę kaip pardavimui skirtą finansinį turtą. Tuomet investicijas reikėtų vertinti tikrąja verte, o ne amortizuota savikaina.

(c) Investicijos į vertybinius popierius

Remiantis TAS 39 reikalavimais, LCKU vertina, ar nėra objektyvių įrodymų dėl galimo pardavimo vertybinių popierių bei investicijų, laikomų iki išpirkimo vertės sumažėjimo. 2009 m. gruodžio 31 d. investicijų į vertybinius popierius tikrosios vertės kritimas žemiau jos įsigijimo vertės nėra vertės sumažėjimo įrodymas, nes tai neįtakoja būsimųjų pinigų srautų iš šių investicijų į LR vyriausybės vertybinius popierius, todėl LCKU vadovybės nuomone 2009 m. gruodžio 31 d. investicijų į vertybinius popierius vertė sumažėjusi nebuvo.

(d) Pastarojo meto pasaulio ir Lietuvos finansų rinkų svyravimai

Besitęsianti pasaulinė likvidumo krizė, kuri prasidėjo 2007 m. viduryje, sąlygojo daugelio problemų atsiradimą, įskaitant mažesnę kapitalo rinkos finansavimą, žemesnį likvidumo lygį bankininkystės sektoriuje ir kartais aukštesnes tarpbankinio skolinimosi normas ir ypač didelius svyravimus vertybinių popierių rinkose. Nestabili padėtis pasaulinėse finansų rinkose lėmė bankų bankrotus ir privertė imtis priemonių gelbėti bankams, veikiantiems Jungtinėje Valstijose, Vakarų Europos šalyse, Rusijoje ir kitose valstybėse. Vargu, ar įmanoma numatyti besitęsiančios finansinės krizės poveikio mastą, ar visiškai nuo jos apsisaugoti.

Sumažėjęs likvidumas gali paveikti LCKU skolininkų (kredito unijų) padėtį, o tai atitinkamai paveiktų jų galimybes padengti įsiskolinimus. Blogėjančios kredito unijų veiklos sąlygos taip pat gali paveikti vadovybės pinigų srautų prognozes ir finansinio turto vertės sumažėjimo įvertinimą. Remdamasi turima informacija, vadovybė tinkamai atskleidė patikslintus tikėtinų pinigų srautų įvertinimus, nustačiusi jų vertės sumažėjimą.

Vadovybė negali patikimai nustatyti, kokį poveikį LCKU finansinei būklei turės tolesnis finansų rinkų likvidumo mažėjimas ir svyravimų didėjimas valiutos ir nuosavybės vertybinių popierių rinkose. Vadovybė mano, kad dabartinėmis sąlygomis taikomos visos būtinos priemonės LCKU veiklos stabilumui ir plėtrai užtikrinti.

Tikroji turto ir įsipareigojimų vertė

Tikroji vertė yra ta suma, už kurią rinkos sąlygomis galėtų būti perleistas turtas arba panaikintas įsipareigojimas. Finansinių įsipareigojimų ir finansinio turto, apskaitomų amortizuota savikaina, išskyrus vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo bei paskolas kredito unijoms, tikrosios vertės reikšmingai nesiskiria nuo balansinių verčių, nes tiek indėlių bei subordinuotų paskolų, palūkanų normos, atitinka arba reikšmingai nesiskiria nuo rinkos

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

sąlygų. Tikroji vertė parodo diskontuotą prognozuojamų būsimųjų pinigų srautų vertę. Tikėtini pinigų srautai diskontuojami naudojant dabartines rinkos palūkanų normas (VILIBOR arba EURIBOR) pridėjus esamą maržą panašioms produktams balanso dieną ir taip nustatant tikrąją vertę.

Vertybinių popierių, laikomų iki išpirkimo, tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis arba brokerių / dilerių kainų kotiruotėmis. Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatomos naudojant diskontuotų pinigų srautų modelius.

Vertybinių popierių, laikomų iki išpirkimo	2009	2008
Balansinė vertė	35,471	9,690
Tikroji vertė	35,557	8,486
Gautos paskolos	2009	2008
Balansinė vertė	10,325	8,225
Tikroji vertė	11,642	8,225
Paskolos kredito unijoms	2009	2008
Balansinė vertė	46,127	81,700
Tikroji vertė	46,342	81,020

2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. kredito unijų indėlių tikroji vertė reikšmingai nesiskyrė nuo jų balansinių verčių.

FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Siekiant tinkamai valdyti LCKU veiklos rizikas, LCKU yra įdiegta rizikų valdymo politika, kurią vykdo ir už kurią atsako LCKU valdyba ir administracijos vadovas. Vertinant ir valdant LCKU kredito riziką taip pat dalyvauja LCKU paskolų komitetas.

LCKU įgyvendintos LCKU valdybos patvirtintos rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos bei politikos, kurios padeda identifikuoti ir analizuoti prisiimtas rizikas, nustatyti atitinkamus rizikos limitus ir kontrolės procedūras, taip pat stebėti rizikas ir nustatytų limitų laikymąsi. LCKU peržiūri rizikos valdymo politikas ir sistemas reguliariai, ne rečiau kaip vieną kartą per metus, atsižvelgdama į rinkos pokyčius, naujus produktus ir besivystančius geriausios praktikos principus. Už rizikos valdymo ir kontrolės nepriklausomą peržiūrą atsakinga stebėtojų taryba.

Svarbiausios rizikų rūšys, kurias prisiima LCKU, yra kredito, rinkos, ir likvidumo rizika. Koncentracijos rizika laikoma kredito rizikos dalimi. Kitų rizikų koncentracijas LCKU laiko nereikšmingomis ir jos nėra vertinamos.

Rizikos kontrolės funkcija LCKU yra atskirta nuo veiklos, susijusios su rizikos prisiėmimu, t.y. nuo padalinių, tiesiogiai bendraujančių su klientais, veiklos.

2008 metais LCKU pradėjo atlikti, o 2009 metais tęsė testavimus nepalankiausiomis sąlygomis kredito, likvidumo, rinkos ir operacinei rizikoms. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis tikslas – įvertinti ar LCKU kapitalo pakanka neįprastiems nuostoliams, kurie gali būti patirti jei pasitvirtintų testavimo prielaidos ir parengti LCKU veiklos nenumatytais atvejais planą. Siekiant įvertinti nuostolius, kurie gali būti patirti dėl aukščiau nurodytų rizikų pasireiškimo naudojami standartinis, galimas ir blogiausias scenarijai. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai LCKU valdybai pateikiami pagal poreikį, bet nerečiau kaip 1 kartą per metus.

Kredito rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis, LCKU prisiima riziką, kad paskolų sutarčių šalys gali nepajėgti, suėjus terminui, įvykdyti savo įsipareigojimų. Kredito rizikos valdymo tikslas – gerinti LCKU suteikiamų paskolų kokybę. Suteikiant paskolas LCKU narėms kredito unijoms atsižvelgiama į pagrindinius skolininko būklės vertinimo kriterijus, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo. Kredito unijų vertinimo kriterijai yra kredito unijos reputacija, reitinginis kredito unijos

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

įvertinimas, kredito unijos paskolų portfelio kokybė, kredito unijos balanso, pelno (nuostolių) ataskaitų, verslo plano ir užstato vertinimas. Kredito unijų būklė vertinama kas ketvirtį ir atsiradus objektyvių įrodymų, kad LCKU nesugebės susigrąžinti visos paskolos sumos, pripažįstami paskolos vertės sumažėjimo nuostoliai. Siekiant sumažinti kredito riziką, Lietuvos bankas LCKU yra nustatęs maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui normatyvą – paskolų suma vienam skolininkui neturi viršyti 25 proc. LCKU kapitalo. LCKU suteiktų didelių paskolų bendroji suma neturi viršyti 800 proc. LCKU kapitalo. 2009 m. gruodžio 31 d. didžiausia viena paskolos suma, apimanti paskolas keliems susijusiems skolininkams, traktuojamiems kaip vienas skolininkas, neužtikrinta Lietuvos Vyriausybės garantijomis, sudarė tūkst. 3,525 tūkst. Lt, t. y. 18,38 proc. LCKU apskaičiuotojo kapitalo (2008 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 3,002 tūkst. Lt, t. y. 23,99 proc. LCKU skaičiuotino kapitalo). 2009 m. gruodžio 31 d. LCKU suteiktų didelių paskolų bendroji suma sudarė 18,430 tūkst. Lt, t. y. 96,08 proc. LCKU apskaičiuotojo kapitalo (2008 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 67,347 tūkst. Lt, t. y. 538,33 % LCKU skaičiuotino kapitalo).

LCKU visos paskolos (išskyrus sąskaitų kreditus (overdraftus), indėlius, lėšas kitų kredito įstaigų, įskaitant užsienio šalių bankus, sąskaitose, išankstinius mokėjimus, garantijas bei laidavimus) yra išduodamos tik kredito unijoms LCKU narėms. Pagal paskolų sutarčių tarp LCKU ir kredito unijų nuostatus, suėjus paskolos įmokos ir / ar palūkanų mokėjimo terminui paskolos įmoka ir / ar palūkanos neginčo tvarka nurašomos nuo kredito unijos einamosios sąskaitos likučio, laikomo LCKU. Kredito unijos – LCKU laiko atsiskaitomųjų sąskaitų likučius, per kuriuos vykdoma kredito unijų apyvarta, todėl paskolų ir palūkanų įmokų vėlavimas nestebimas. 2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU neturėjo nei vienos vėluojančios paskolos.

2008 m. gruodžio 31 d. visos LCKU išduotos paskolos buvo be užtikrinimo priemonių. 2009 m. gruodžio 31 d. už 9 paskolas, kurių balansas sudarė 586 tūkst. Lt buvo įkeisti 7 terminuoti indėliai iš viso už 776 tūkst. Lt, kurių pabaigos data 2010 m. birželio 30 d. Visos kitos 2009 m. gruodžio 31 d. LCKU išduotos paskolos buvo be užtikrinimo priemonių.

LCKU vadovybė valdydama kredito riziką nuo 2008 m. gruodžio mėn. iki atskiro LCKU valdybos sprendimo nesuteikia ilgesnio kaip 3 metų termino paskolų.

LCKU paskolų komitetas ir / ar valdyba nagrinėjant paskolos paraišką ar paskolos gražinimo laikotarpiu kilus abejonėms dėl paskolų gražinimo gali pareikalauti paskolos užtikrinimo priemonių. Paskolų užtikrinimo priemonės rinkos verte ir užtikrinimo priemonių pinigų srautus vertina ir nustato paskolų komitetas. Jeigu paskolos užtikrinimo priemonė yra nekilnojamas turtas, paskolų komitetas, vertindamas šį turtą, gali kreiptis į nepriklausomus turto vertintojus. Jeigu paskolos užtikrinimo priemonė yra delspinigiai ar indėliai, pinigų srautus vertina LCKU finansų skyrius.

LCKU paskolų komitetas gavęs kredito unijos paskolos paraišką, atlieka paraiškos ir jei reikalinga kitų paskolai gauti reikalingų dokumentų analizę, išanalizuoja paskolos prašytojo būklę bei pateikia išvadas LCKU valdybai dėl paskolos suteikimo galimybių. LCKU įdiegta vidinė rizikos rodiklių valdymo, vertinimo ir reitingų sistema. Remiantis jos duomenimis bei kita informacija atliekamas pradinis paskolos prašytojo būklės įvertinimas, bei tolimesnis skolininko būklės sekimas. Prieš priimant sprendimą dėl paskolos suteikimo / nesuteikimo paskolų komitetas įvertina skolininko būklę. Kartą per ketvirtį paskutinę ketvirčio dieną paskolų komitetas įvertina visų LCKU skolininkų būklę, įskaitant ir skolininkų, paėmusių likvidumo paskolas. Pagrindiniai skolininko būklės vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos gražinimo, yra kredito unijos reputacija, reitinginis kredito unijos įvertinimas ir kredito unijos paskolų gražinimo istorija. Pagal nustatytą metodiką kiekvienas skolininko būklę įtakojantis kriterijus įvertinamas nuo "1" iki "5", kur "1" – labai gerai, "2" – gerai, "3" – patenkinamai, "4" – nepatenkinamai, "5" – blogai. Išvedus šių kriterijų įvertinimų vidurkį nustatomas skolininko būklės įvertinimas.

Nuo 2008 m. lapkričio mėn. kredito unijoms paskolos apyvartinėms lėšoms nėra suteikiamos jeigu tenkinama bent viena šių sąlygų:

- vėluojančių paskolų dalis sudaro daugiau kaip 5 proc. kredito unijos paskolų portfelio. Nuo 2009 m. lapkričio 12 d. šio rodiklio reikšmė padidinta iki 10 proc.;
- kredito unijos veiklos rezultatas – nuostolis, kuris susidarė dėl nurašytų paskolų arba sudarytų specialiųjų atidėjinių;
- kredito unija viršija LCKU valdybos nustatytus kredito unijų komerciniuose bankuose laikomų lėšų inkasavimo tikslams limitus arba laiko komerciniuose bankuose terminuotus indėlius be LCKU leidimo.

Atskirais atvejais, kredito unija gali kreiptis į LCKU valdybą dėl paskolos suteikimo išimties tvarka.

Taip pat paskolos apyvartinėms lėšoms nėra teikiamos jei kredito unija turi likvidumo paskolų arba likvidumo normatyvas nesiekia reikalaujamos minimalios 30 proc. reikšmės.

LCKU valdyba gavusi paskolų komiteto išvadas rekomendacijas dėl paskolos suteikimo galimybių, reikalingų

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

užtikrinimo priemonių ir pan., dar kartą įvertina paskolos suteikimo galimybes ir priima sprendimą dėl paskolos suteikimo / nesuteikimo.

Paskolų komitetas analizuoja ir seka išduotų paskolų gražinimo būklę, įvertina išduotų paskolų negražinimo priežastis, vertina paskolų grupavimo ir specialiųjų atidėjinių poreikio apskaičiavimo rezultatus, įvertina kaip kontroliuojamas paskolų gražinimas, bei teikia LCKU valdybai šią ir kitą reikalingą informaciją.

Maksimali kredito rizikos pozicija neatsižvelgiant į užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones:

Balansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:	2009	2008
Pinigai ir lėšos centriniame banke	2,394	941
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	144,700	92,593
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	9,870	6,858
Terminuoti indėliai bankuose	88,703	4,035
Paskolos kredito unijoms	46,127	81,700
Paskolos apyvartinėms lėšoms	42,306	71,138
Vystymo paskolos	2,827	4,828
Paskolos likvidumui palaikyti	38	5,734
Subordinuotos paskolos (iš SF lėšų)	956	-
Investiciniai vertybiniai popieriai	55,937	41,122
- laikomi galimam pardavimui	20,466	31,432
- laikomi iki išpirkimo	35,471	9,690
Gruodžio 31 d.	203,031	134,655

2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU išduotos paskolos skirstomos į šias klases: apyvartinių lėšų, vystymo, likvidumo bei subordinuotas. 2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. visos paskolos buvo išduotos kredito unijoms – finansinėms institucijoms veikiančioms Lietuvos Respublikoje. Lentelėje žemiau pateikta LCKU paskolų, kurios nėra pradėtos ar nuvertėjusios, portfelio kokybė pagal paskolų klases:

Skolininko būklė	2009 12 31				Iš viso	2008 12 31			
	Subordinuotos	Apyvartinėms lėšoms	Vystymo	Likvidumui palaikyti		Apyvartinėms lėšoms	Vystymo	Likvidumui palaikyti	Iš viso
1 – labai gera	-	1,063	97	-	1,160	20,796	515	-	21,311
2 - gera	-	21,679	1,454	-	23,133	28,265	2,512	533	31,310
3 - patenkinama	-	16,286	801	38	17,125	15,612	1,312	2,534	19,458
4 - nepatenkinama	956	2,836	330	-	4,122	6,465	489	2,667	9,621
Iš viso	956	41,864	2,682	38	45,540	71,138	4,828	5,734	81,700

Paskolų vertės sumažėjimas įvertinamas individualiai kiekvienai paskolai. Laikoma, kad visų LCKU viename skolininkui suteiktų paskolų ir (arba) jo atžvilgiu prisiimtų įsipareigojimų rizika yra vienoda.

LCKU finansų skyrius registruoja nuostolio įvykius ir šiems įvykiams įvykus apskaičiuoja paskolų vertės sumažėjimo nuostolius bei paskutinę ketvirčio dieną teikia pasiūlymus valdybai dėl šių vertės sumažėjimo nuostolių patvirtinimo. LCKU finansų skyrius vertina ir galimą ankstesnių laikotarpių nuostolių sumažėjus paskolų vertei sumažėjimą. 2008 m. gruodžio 31 d. požymių, kad paskolų vertė būtų sumažėjusi nenustatyta. 2009 m. gruodžio 31 d. užfiksuota, kad viename skolininkui išduotų 9 paskolų, kurių balansas 587 tūkst. Lt vertė buvo sumažėjusi 222 tūkst. Lt.

LCKU neišskiria galimo pardavimo ir iki išpirkimo laikomų vertybinių popierių kredito rizikos – įsigijami tik LR Vyriausybės išleisti vertybiniai popieriai.

Visos lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir dalis terminuotų indėlių 2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. yra laikomos AB SEB bankas, kuris 2009 ir 2008 m. turėjo Tarptautinės reitingų agentūros *FitchRatings* patvirtintą ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta reitingą „A“, dalis terminuotų indėlių 2009 m. gruodžio 31 d. yra laikoma AB SWED bankas, kuris 2009 m. turėjo Tarptautinės reitingų agentūros *FitchRatings* patvirtintą ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta reitingą „A“.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Per 2008 m. ir 2009 m. LCKU neturėjo tokių paskolų, kurios po paskolų persvarstymo nebebūtų priskiriamos nenuvertėjusių ar nepradelstų paskolų kategorijai.

Likvidumo rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis LCKU susiduria su galima piniginių srautų nesuderinamumo rizika. LCKU likvidumo rizikos valdymo tikslas – garantuoti, kad LCKU bus iki galo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus. Pagrindiniai likvidumo rizikos valdymo elementai apima LCKU valdybos informavimo sistemą, likvidumo valdymo kontrolę, finansavimo šaltinių diversifikavimą, numatomų įsipareigojimų planavimą. Likvidumo rizika valdoma vykdant Lietuvos banko nustatytą likvidumo riziką ribojantį normatyvą bei kas mėnesį sudarant LCKU piniginių srautų ataskaitas.

Kiekvieną dieną pabaigus operacinį LCKU darbą atsakingas darbuotojas privalo patikrinti likvidumo rodiklio vykdymą ir įsitikinti, kad yra suderinti pinigų srautai. LCKU likvidumo rodikliui nukritus žemiau 35 procentų, atsakingas darbuotojas privalo apie tai informuoti administracijos vadovą. Administracijos vadovas artimiausio valdybos posėdžio metu privalo apie tai informuoti valdybos narius. Jeigu likvidumo rodiklis yra mažesnis nei 30 proc. arba sutrinka atsiskaitymas, apie tai turi būti nedelsiant informuotas administracijos vadovas, kuris turi informuoti valdybą ir imtis visų priemonių likvidumui atstatyti. LCKU administracijos vadovas kartą per savaitę, o esant poreikiui kiekvieną dieną analizuoja ir vertina informaciją dėl pinigų srautų suderinamumo ir likvidumo rodiklio vykdymo. Analizuojant pinigų srautų suderinamumą vertinama turto ir įsipareigojimų struktūra ataskaitos sudarymo dienai. Priimant sprendimus dėl paskolų išdavimo, kiekvieno stambaus indėlio priėmimo LCKU administracijos vadovas ir valdyba įvertina kaip tai įtakos pinigų srautus ir likvidumo rodiklio vykdymą.

Dalis LCKU investicijų į vertybinius popierius, laikoma, kaip galimo pardavimo, todėl esant galimiems pinigų srautų ar likvidumo sutrikimams, gali būti nedelsiant realizuota. LCKU gali tartis su banku ar kita organizacija dėl kredito linijos likvidumo palaikymui atidarymo. Tokios kredito linijos sąlygos aptariamoms kiekvieni atveju atskirai. Jei sutriko LCKU likvidumas ar prognozuojamas likvidumo sutrikimas, LCKU naudoja turimus likvidumo šaltinius, atsižvelgdama į jų panaudojimo kaštus, taip pat laikinai sustabdo paskolų išdavimą ir investicijas į terminuotus indėlius.

2009 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus balanso sudarymo dienai pateikta žemiau.

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriniame banke	2,394	-	-	-	-	-	-	-	-	2,394
Investiciniai vertybiniai popieriai	-	1,881	7,420	8,086	18,109	8,131	12,310	-	-	55,937
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	9,870	20,197	44,721	37,702	9,126	18,324	2,180	2,358	-	144,478
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	2,092	2,092
Kitas turtas	81	77	3	3	2	8	6	6	-	186
Iš viso turto	12,345	22,155	52,144	45,791	27,237	26,463	14,496	2,364	2,092	205,087
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	85,415	44,189	22,899	12,062	3,480	2,798	2,590	2,547	-	175,980
Indėliai	30	-	-	-	-	276	-	-	-	306
Likvidumo palaikymo rezervas	6,418	-	-	-	-	-	-	-	-	6,418
Kiti įsipareigojimai	196	318	60	35	245	73	-	-	-	927
Subordinuotos paskolos	-	-	-	32	-	1,381	-	3,775	-	5,188
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	16,268	16,268
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	92,059	44,507	22,959	12,129	3,725	4,528	2,590	6,322	16,268	205,087
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	(79,714)	(22,352)	29,185	33,662	23,512	21,935	11,906	(3,958)	(14,176)	-
Likvidus turtas										76,538
Einamieji įsipareigojimai										136,566
Likvidumo rodiklis procentais										56,04%

Likvidžiam turtui priskiriama pinigai ir lėšos centriniame banke, investicijos į neįkeistus LRV vertybinius popierius, kiekvienu pareikalavimu ir iki 1 mėn. laikotarpių gautinos sumos iš kredito įstaigų.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Einamiesiems įsipareigojimams priskiriama įsiskolinimai kredito įstaigoms kiekvienu pareikalavimu ir iki 1 mėn., indėliai kiekvienu pareikalavimu, likvidumo palaikymo rezervas, kiti įsiskolinimai kiekvienu pareikalavimu ir iki 1 mėn..

Pagal Lietuvos banko reikalavimus likvidumo rodiklis turi būti ne mažesnis kaip 30 proc.

LCKU įsipareigojimų ir turto struktūra pagal terminus 2008 m. gruodžio 31 d.:

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5-10 metų	Be termino	Iš viso
Turtas	7,911	5,579	16,174	21,957	50,680	20,764	9,862	2,121	2,297	137,345
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai	101,513	6,603	4,770	3,502	620	370	1381	6,833	11,753	137,345
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	(93,602)	(1,024)	11,404	18,455	50,060	20,394	8,481	(4,712)	(9,456)	-

Likvidus turtas	46,146
Einamieji įsipareigojimai	107,961
Likvidumo rodiklis procentais	42,74%

2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU finansinių įsipareigojimų analizė balanso sudarymo dienai, pagal likusį iki sutarties galiojimo pabaigos laiką pateikta žemiau. Atskleistos sumos yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai:

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	Iš viso
2009 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	85,415	44,214	23,066	12,360	3,681	3,434	2,793	2,648	177,611
Indėliai	30	-	-	-	-	320	-	-	350
Likvidumo palaikymo rezervas	6,418	-	-	-	-	-	-	-	6,418
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	317	36	-	169	-	-	-	522
Subordinuotos paskolos	-	-	-	150	137	1,925	369	4,250	6,831
Iš viso finansinių įsipareigojimų	91,863	44,531	23,102	12,510	3,987	5,679	3,162	6,898	191,732
2008 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	95,617	6,518	4,750	3,713	469	906	4,063	886	116,922
Indėliai	9	-	-	-	285	-	-	-	294
Likvidumo palaikymo rezervas	5,732	-	-	-	-	-	-	-	5,732
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	82	31	-	22	-	-	-	134
Subordinuotos paskolos	-	-	-	85	91	456	1,750	1,773	4,155
Iš viso finansinių įsipareigojimų	101,358	6,600	4,781	3,798	867	1,362	5,813	2,659	127,238

Rinkos rizika

1. Rinkos rizikos įvertinimas

LCKU prisiima rinkos riziką, kuri apibrėžiama kaip rizika patirti nuostolių dėl nepalankių rinkos parametrų, tokių kaip palūkanų normos (palūkanų normos rizika), užsienio valiutos kursų (užsienio valiutos rizika) svyravimų. LCKU vertina rinkos riziką, kuri įvertina, kad finansinių priemonių būsimųjų pinigų srautų tikroji vertė gali svyruoti kintant rinkos kainoms.

Galimi rinkos rizikos pokyčiai nustatomi įvertinant kiekvienos jos sudedamosios dalies – t.y. palūkanų normos rizikos ir užsienio valiutos kurso rizikos poveikius.

LCKU rinkos rizikai vertinti naudoja scenarijaus analizę. Atliekant šią naudojami standartinis, labiausiai tikėtinas ir blogiausias scenarijai. Scenarijų analizė apima vienu metu vykstančių keleto rizikos faktorių pokyčių įvertinimą ir atspindi įvykius, kurie, LCKU požiūriu, galimi ateityje. Scenarijaus analizė grindžiama praeities (istoriniais) įvykiais, kurie darė reikšmingą poveikį rinkai, arba tikėtinais (spėjamais) įvykiais, kurie gali įvykti rinkoje ateityje.

2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų dalis Eurais buvo nereikšminga, todėl laikoma, kad užsienio valiutos kurso poveikis neįtakoja LCKU pelno ir kapitalo ir rezervų

LCKU vertina palūkanų normų svyravimo poveikį pelnui ir kapitalui bei rezervams. Skaičiuojant šį poveikį įvertinami palūkanų normos svyravimams jautrūs balanso turto ir įsipareigojimų straipsniai pagal terminus iki vienerių metų, išskyrus tuos turto ir įsipareigojimų straipsnius kurių palūkanų norma yra fiksuota ir peržiūrima

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

nedažniau kaip 1 kartą per kalendorinius metus, tai – kredito unijų ir kitų juridinių asmenų einamosios sąskaitos, lėšos likvidumo palaikymo rezerve. Nustatant galimą palūkanų normos pokytį atsižvelgiama į 2009 metų 12 mėn. (2008 metų 12 mėn.) laikotarpio tarpbankinės palūkanų normos EURIBOR svyravimus bei Lietuvos banko makroekonominės prognozes.

Jei 2009 m. visiems palūkanų normos svyravimams jautriems balanso turto ir įsipareigojimų straipsniams būtų taikoma 0,1 proc. didesnė palūkanų norma (2008 m. – 0,4 proc.), ataskaitinių metų pelnas būtų 25 tūkst. Lt didesnis (2008 m. 161 tūkst. Lt). Šį padidėjimą pagrindė įtakoja padidėjusios palūkanų pajamos iš palūkanas uždirbančių turto vienetų. LCKU kapitalas ir rezervai padidėtų 38 tūkst. Lt (2008 m. 223 tūkst. Lt) dėl padidėjusio ataskaitinio metų grynojo pelno ir galimo pardavimo vertybinių popierių perkainavimo rezervo.

Jei 2009 m. visiems palūkanų normos svyravimams jautriems balanso turto ir įsipareigojimų straipsniams būtų taikoma 0,1 proc. mažesnė palūkanų norma (2008 m. – 0,4 proc.), ataskaitinių metų pelnas būtų 25 tūkst. Lt mažesnis (2008 m. 161 tūkst. Lt). Šį sumažėjimą pagrindė įtakoja sumažėjusios palūkanų pajamos iš palūkanas uždirbančių turto vienetų. LCKU kapitalas ir rezervai sumažėtų 38 tūkst. Lt (2008 m. 223 tūkst. Lt) dėl sumažėjusio ataskaitinio metų grynojo pelno ir galimo pardavimo vertybinių popierių perkainavimo rezervo.

Lentelėje žemiau apibendrinta 2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU veikiančios rinkos rizikos pokyčių, galėjusių atsirasti ataskaitų sudarymo dienai, poveikis pelnui ir kapitalui ir rezervams:

	2009 m. gruodžio 31 d.		2008 m. gruodžio 31 d.	
	Poveikis pelnui	Poveikis kapitalui ir rezervams	Poveikis pelnui	Poveikis kapitalui ir rezervams
Palūkanų norma padidėja 0,1 proc. / 0,4 proc.	25	38	161	223
Palūkanų norma sumažėja 0,1 proc. / 0,4 proc.	(25)	(38)	(161)	(223)

2. Valiutų kursų rizika

Valiutos kurso rizika vertinama kaip tam tikros valiutos atviroji turto ir įsipareigojimų pozicija. 2009 metais LCKU pradėjo buvo priėmusi indėlių Eurais, laikė lėšas Eurais Lietuvos banke, Eurais buvo gavusi 2 subordinuotas paskolas bei paskolą apyvartinėms lėšoms, buvo išdavusi paskolas Eurais, įsigijusi LR vyriausybės euroobligacijas. Kitomis valiutomis LCKU turto bei įsipareigojimų neturi. Euro kursas Lito atžvilgiu 2009 m. ir 2008 m. nekito. Atsižvelgiant į nekintamą Lito ir Euro santykį, bei artimiausioje ateityje numatytą Euro, kaip nacionalinės valiutos Lietuvos Respublikoje įvedimą, LCKU nemato reikšmingos valiutų rizikos tolimesnei veiklai. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas buvo susietas prie euro santykiu 3,4528 lito = 1 euras.

Lentelėje žemiau pateikiama LCKU atvira valiutų pozicija 2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d.

	2009 12 31			2008 12 31		
	LTL	EUR	Iš viso	LTL	EUR	Iš viso
Turtas						
Pinigai ir lėšos centriniame banke	1,585	809	2,394	924	17	941
Investiciniai vertybiniai popieriai	25,537	30,400	55,937	41,122	-	41,122
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	142,561	1,917	144,478	92,567	26	92,593
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	2,092	-	2,092	2,297	-	2,297
Kitas turtas	163	23	186	392	-	392
Iš viso turto	171,938	33,149	205,087	137,302	43	137,345
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai						
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	148,071	27,909	175,980	110,428	5,407	115,835
Indėliai	306	-	306	285	-	285
Likvidumo palaikymo rezervas	6,418	-	6,418	5,732	-	5,732
Kiti įsipareigojimai	927	-	927	646	-	645
Subordinuotos paskolos	-	5,188	5,188	-	3,094	3,094
Kapitalas ir rezervai	16,273	(5)	16,268	11,754	-	11,754
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	171,995	33,092	205,087	128,844	8,501	137,345
Grynoji atvira pozicija	(57)	57	-	8,458	8,458	-

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Pagal Lietuvos banko reikalavimus nuo 2004 metų gruodžio 1 d. eurų valiutos pozicija nėra įtraukiama skaičiuojant atvirąją užsienio valiutos poziciją.

3. Palūkanų normos kitimo rizika

Pinigų srautų palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje pinigų srautai iš finansinių priemonių gali svyruoti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Tikrosios finansinių priemonių vertės palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje finansinių priemonių tikroji vertė gali kisti keičiantis rinkos palūkanų normoms. LCKU vadovybė valdo palūkanų normos riziką kas mėnesį peržiūredama pinigų srautų pagal terminus ataskaitas ir vieną kartą per metų ketvirtį nustatydama naujas arba palikdama galioti senas paskolų palūkanų normas. Nuo 2005 metų lapkričio 1 dienos iki 2008 metų gruodžio 5 dienos visose LCKU paskolų sutartyse, kurių terminas ilgesnis nei 1 metai ir paskolos tikslas – apyvartinėms lėšoms yra nustatyta kintama palūkanų norma, kurią sudaro kintama palūkanų dalis - 12 mėnesių EURIBOR ir LCKU marža. Nuo 2008 metų gruodžio 5 dienos visose LCKU paskolų sutartyse yra nustatyta fiksuota palūkanų norma suteikiant Centrinei unijai teisę kas pusę metų vienašališkai palūkanų normą peržiūrėti. Nuo 2008 metų balandžio 18 d. nustatant naujai išduodamų paskolų palūkanų normas atsižvelgiama ir į vidinį kredito unijos reitingą. Kredito unijoms, kurių vidinis reitingas yra nuo D+ iki D-, už paskolas taikoma 0,40 proc. (iki 2009 m. balandžio 21 d. – 0,05 proc.) didesnė nei galiojanti metinių palūkanų norma, o kredito unijoms, kurių reitingas yra nuo E+ iki E-, už paskolas taikoma 0,80 proc. (iki 2009 m. balandžio 21 d. – 0,1 proc.) didesnė nei galiojanti metinių palūkanų norma. Visų LCKU įsipareigojimų, išskyrus iš COOPEST SA 2008 metų birželio 15 dieną gautos 500 tūkst. EUR / 1,726 tūkst. Lt subordinuotos paskolos ir 2009 metų lapkričio 26 d. gautos 600 tūkst. EUR / 2,071 tūkst. Lt subordinuotos paskolos (15 pastaba) ir 2008 metų rugpjūčio 8 dieną iš CREDIT COOPERATIVE gautos 1,500 tūkst. EUR / 5,179 tūkst. Lt paskolos apyvartinėms lėšoms (13 pastaba) palūkanų normos yra fiksuotos.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina LCKU palūkanų normos riziką 2009 m. gruodžio 31 d. Lentelėje pateiktas LCKU turtas ir įsipareigojimai, suskirstyti pagal ankstesnę iš sutartyje numatyto palūkanų normų peržiūrėjimo ar išpirkimo (pasibaigimo) datą.

	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	Be palūkanų	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	2,394	2,394
Investiciniai LRV vertybiniai popieriai	1,881	7,420	8,086	18,109	8,131	12,310	-	55,937
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	28,572	65,370	38,686	11,850	-	-	-	144,478
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	2,092	2,092
Kitas turtas	-	-	-	-	-	-	186	186
Iš viso turto	30,453	72,790	46,772	29,959	8,131	12,310	4,672	205,087
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	129,604	22,899	12,062	3,480	2,798	2,590	2,547	175,980
Subordinuotos paskolos	-	-	3,807	-	-	1,381	-	5,188
Indėliai	30	-	-	-	276	-	-	306
Likvidumo palaikymo rezervas	6,418	-	-	-	-	-	-	6,418
Kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	927	927
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	16,268	16,268
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	136,052	22,899	15,869	3,480	3,074	3,971	19,742	205,087
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(105,599)	49,891	30,903	26,479	5,057	8,339	(15,070)	-

LCKU palūkanų normos rizika 2008 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	Be palūkanų	Iš viso
Turtas	14,054	19,542	30,220	65,324	-	4,575	3,630	137,345
Įsipareigojimai ir rezervai	107,867	4,714	10,300	529	155	1,381	12,399	137,345
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(93,813)	14,828	19,920	64,795	(155)	3,194	(8,769)	-

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Žemiau pateikta lentelė apibendrina 2009 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūrą:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	2,394	2,394
LRV vertybiniai popieriai	55,937	-	-	55,937
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	88,703	55,775	-	144,478
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	2,092	2,092
Kitas turtas	-	-	186	186
Iš viso turto	144,640	55,775	4,672	205,087
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	170,843	5,137	-	175,980
Subordinuotos paskolos	1,392	3,796	-	5,188
Indėliai	306	-	-	306
Likvidumo palaikymo rezervas	6,418	-	-	6,418
Kiti įsipareigojimai	-	-	927	927
Kapitalas ir rezervai	-	-	16,268	16,268
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	178,959	8,933	17,195	205,087
Balansinis skirtumas	(34,319)	47,064	(12,523)	-

2008 m. gruodžio 31 d. LCKU turtas ir įsipareigojimų palūkanų struktūra:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas	41,122	92,593	3,630	137,345
Įsipareigojimai ir rezervai	118,113	6,833	12,399	137,345
Balansinis skirtumas	(76,991)	85,760	(8,769)	-

Kapitalo pakankamumas

Išskiriami šie pagrindiniai LCKU kapitalo valdymo tikslai:

- Užtikrinti riziką ribojančių normatyvų valdymą ir vykdymą;
- Užtikrinti LCKU galimybę tęsti savo veiklą – tai veiklos stabilumo garantas;
- Auginti LCKU kapitalo bazę sudaro galimybę didinti LCKU turta, išduodamų paskolų vienam skolininkui limitą;

Lietuvos bankas, atliekantis LCKU priežiūrą nuo 2008 metų taiko Bazelio II sutartyje ir Europos Sąjungos direktyvose dėl banko kapitalo pakankamumo sistemos nustatytą kapitalo pakankamumo apskaičiavimo metodiką. Nuo 2008 metų apskaičiuojant kapitalo pakankamumą įvertinamos kredito, rinkos, operacinės rizikos. Kredito rizikai vertinti LCKU naudoja standartizuotą rizikos vertinimo metodą, rinkos rizikai vertinti – standartizuotą, operacinei rizikai vertinti – bazinio indikatorius metodus. Kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymas ir kapitalo panaudojimas LCKU vadovybės stebimas kasdien. Priežiūros institucijai informacija apie kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymą ir kapitalo panaudojimą teikiama kas ketvirtį. 2008 metais, vadovaujantis Lietuvos Banko nustatytais reikalavimais LCKU įdiegė vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesą (toliau VKPVP). Tai papildomi (II pakopos) reikalavimai, papildantys bendruosius (I pakopos) kapitalo pakankamumo apskaičiavimo reikalavimus. Remiantis VKPVP LCKU privalo atliekant išsamią analizę identifikuoti rizikas, įvertinti jų valdymą ir su tuo susijusio vidaus kapitalo poreikį.

LCKU kapitalas skirstomas į 2 dalis:

- į 1 lygio kapitalą įskaitoma pajinis, atsargos ir kiti papildomi kapitalai bei rezervai, finansinio turto perkainavimo rezervas bei praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostolis). Iš I lygio kapitalo atskaitoma nematerialusis turtas, gražintini pajai ir einamųjų metų nuostolis.
- į 2 lygio kapitalą įskaitoma stabilizacijos fondas, subordinuotos paskolos atitinkančios Lietuvos banko nustatytus reikalavimus, einamųjų metų audituotas nepaskirstytas pelnas.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Kapitalo pakankamumo rodiklis 2009 m. gruodžio mėn. 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d. pateiktas žemiau:

	2009	2008
I lygio kapitalas		
Pajinis kapitalas	9,680	7,348
Atsargos kapitalas	158	158
Rezervinis kapitalas	749	612
Finansinio turto perkainavimo rezervas	66	(848)
Nematerialusis turtas	(459)	(1,014)
Viso I lygio kapitalas	10,194	6,256
II lygio kapitalas		
Stabilizacijos fondas	4,660	3,884
Subordinuota paskola	4,327	2,371
Viso II lygio kapitalas	8,987	6,255
Iš viso kapitalo bazė	19,181	12,511
Kapitalo reikalingo kredito rizikai, gautinų sumų sumažėjimo rizikai poreikis	5,458	4,391
Kapitalo reikalingo pozicijų, užsienio valiutos kurso rizikai padengti poreikis	6	846
Kapitalo reikalingo operacinei rizikai padengti poreikis	482	343
Viso kapitalo poreikis	5,946	5,580
Kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	32,26	22,42

2009 m. spalio 26 d. LCKU pasirašė 8 metų trukmės 600 tūkst. Eur / 2,072 tūkst. Lt subordinuotos paskolos sutartį su COOPEST SA., 2009 m. lapkričio 26 d. buvo gautas Lietuvos banko valdybos leidimas šią paskolą užskaityti į II lygio kapitalą. Pagal Lietuvos banko reikalavimus subordinuotoms paskoloms LCKU II lygio kapitale apskaitomos paskolos suma kasmet mažinama 20 proc. Skaičiuojant kapitalo pakankamumą nėra įvertinama subordinuotų paskolų sukauptos palūkanos - 400 tūkst. Eur / 1,381 tūkst. Lt paskolos sukauptos palūkanos 2009 m. gruodžio 31 d. būklei sudarė 11 tūkst. Lt, o 600 tūkst. Eur / 2,072 tūkst. Lt paskolos - 21 tūkst. Lt. Be to skaičiuojant LCKU kapitalo pakankamumo rodiklį į II lygio kapitalą įskaitoma iš COOPEST SA. gauta 600 tūkst. Eur / 2,072 tūkst. Lt subordinuota paskola suma be paskolos administravimo mokesčio, kuris sudarė 6,6 tūkst. EUR / 22,79 tūkst. Lt. Įskaitoma suma sudaro 593,4 tūkst. Eur / 2,049 tūkst. Lt.

Pagal Lietuvos banko reikalavimus LCKU kapitalo pakankamumo rodiklis turi būti ne mažesnis kaip 10 proc. 2008 ir 2009 metais apskaičiuojant kapitalo pakankamumo rodiklį kapitalo bazė dalinama iš kapitalo poreikio sumos ir dauginama iš 10 proc.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS**1 PASTABA GRYNOSIOS PALŪKANŲ PAJAMOS**

	2009	2008
Palūkanų pajamos:		
už paskolas kredito unijoms	3,978	3,021
už galimo pardavimo vertybinius popierius	1,644	1,401
už laikomus iki termino pabaigos vertybinius popierius	1,718	302
už lėšas kredito įstaigose	1,763	1,051
Iš viso palūkanų pajamų	9,103	5,775
Palūkanų išlaidos:		
už kredito unijų indėlius	3,832	2,044
už kredito unijų likvidumo palaikymo rezervo lėšas	110	80
už juridinių asmenų indėlius	21	14
už kredito įstaigų paskolas	380	312
Iš viso palūkanų išlaidų	4,343	2,450
Grynosios palūkanų pajamos	4,760	3,325

2 PASTABA GRYNOSIOS PASLAUGŲ IR KOMISINIŲ PAJAMOS

	2009	2009
Paslaugų ir komisinių pajamos iš kredito unijų:		
už pervedimo operacijas	434	461
už operacijas mokėjimo kortelėmis	245	176
už internetinės bankininkystės operacijas	13	16
už įmokų surinkimą ir administravimą	20	-
Iš viso paslaugų ir komisinių pajamų	712	653
Paslaugų ir komisinių išlaidos:		
už operacijas mokėjimo kortelėmis	354	285
už pervedimo operacijas	130	138
finansų maklerio įmonių komisiniai	30	14
kitos paslaugų ir komisinių išlaidos	31	6
už įmokų surinkimą ir administravimą	20	-
Iš viso paslaugų ir komisinių išlaidų	565	443
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	147	210

3 PASTABA KITOS VEIKLOS PAJAMOS

	2009	2008
Nefinansinių paslaugų kredito unijoms pajamos	508	537
Kitos pajamos	4	3
Iš viso kitos veiklos pajamų	512	540

Nuo 2007 m. sausio mėn. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas: kredito unijų sistemų vystymas, kredito unijų įvaizdžio formavimas vykdant bendras marketingo akcijas, kredito unijų konsultacijos finansų valdymo, apskaitos tvarkymo, teisės, kompiuterinės srities klausimais, kredito unijų mokymas, centralizuotų sutarčių rengimas, kompiuterinės technikos priežiūra ir pan.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

4 PASTABA GRYNASIS PELNAS IŠ OPERACIJŲ UŽSIENIO VALIUTA

	2009	2008
Realizuotas pelnas iš operacijų užsienio valiuta	26	-
Nuostoliai iš operacijų užsienio valiuta	4	-
Grynasis pelnas iš operacijų užsienio valiuta	22	-

5 PASTABA VEIKLOS SĄNAUDOS

	2009	2008
Darbuotojų atlyginimai	1,351	1,252
Socialinis draudimas	413	375
Reklamos ir marketingo išlaidos	346	300
Transporto, pašto ir ryšių paslaugos	236	220
Apmokėjimo už darbą pagal sutartis išlaidos	164	184
Kredito unijų apmokymo	111	87
Patalpų apsauga ir ūkio išlaidos	96	69
Teisinės ir audito paslaugos	87	85
Darbuotojų ir valdymo organų narių apmokymų išlaidos	37	108
Mokėjimo kortelių išlaidos	35	48
Reprezentacinės išlaidos	34	31
Tantjemos	31	41
Kanceliarinės prekės	20	20
Mokesčiai ir draudimas	15	8
Internetinės bankininkystės išlaidos	8	47
Nuoma	7	11
Kitos išlaidos	161	206
Iš viso	3,152	3,092

6 PASTABA PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2009	2008
Einamųjų metų pelno mokestis	348	43
Atidėtas pelno mokestis	-	(6)
Iš viso pelno mokesčio sąnaudų	348	37

Pelnas prieš apmokestinimą

	1,303	642
Pelno mokestis taikant 20 proc. tarifą (2008: 4.5 proc.)	261	29
Apmokestinamojo pelno nemažinančių sąnaudų pelno mokestis	112	17
Neapmokestinamosios pajamos	(25)	(3)
Pelno mokesčio sąnaudos	348	43

Atidėtojo pelno mokesčio turto / (įsipareigojimo) judėjimas

Likutis metų pradžioje	219	1
Atidėtas mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas (9 pastaba))	(224)	212
Pajamos (sąnaudos) pelno (nuostolių) straipsnyje	-	6
Likutis metų pabaigoje	(5)	219

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Atidėtojo pelno mokesčio turtas / (įsipareigojimai)

	Vertybinių popierių vertė	Sukauptos sąnaudos	Iš viso
2008 m. sausio 1 d.	-	1	1
Sąnaudos (pajamos) pelno (nuostolių) straipsnyje	-	6	6
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	212	-	212
2008 m. gruodžio 31 d.	212	7	219
Sąnaudos (pajamos) pelno (nuostolių) straipsnyje	-	-	-
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	(224)	-	(224)
2009 m. gruodžio 31 d.	(12)	7	(5)

7 PASTABA PINIGAI IR LĖŠOS CENTRINIAME BANKE

Pinigus ir lėšas Centriniame banke sudaro kasa, kurioje 2009 m. gruodžio 31 dieną LCKU laikė 1 tūkst. Lt (2008 m. gruodžio 31 dieną – 3 tūkst. Lt) ir korespondentinę sąskaitą centriniame banke, kurioje 2009 m. gruodžio 31 d. LCKU laikė 2,393 tūkst. litų (2008 m. gruodžio 31 d. – 938 tūkst. litų). LCKU neprivalo turėti ir laikyti Lietuvos banke privalomųjų atsargų. Palūkanos už korespondentinę sąskaitą Lietuvos banke nemokamos.

8 PASTABA PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KREDITO ĮSTAIGŲ

	2009	2008
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	9,870	6,858
Terminuoti indėliai bankuose	88,703	4,035
Paskolos kredito unijoms	45,171	81,700
Paskolos kredito unijoms iš Stabilizacijos fondo lėšų	956	-
Kredito unijų paskolų vertės sumažėjimo nuostoliai	(222)	-
Iš viso	144,478	92,593

Apskaičiuotosios palūkanų normos už lėšas bankų korespondentinėse sąskaitose 2009 m. svyravo nuo 0% iki 2.91% (2008 m. – nuo 0% iki 7,69%), apskaičiuotosios palūkanų normos už paskolas kredito unijoms 2009 m. svyravo nuo 4.5% iki 11.0% (2008 m. – nuo 4.50% iki 8.10%), apskaičiuotosios palūkanų normos už terminuotus indėlius bankuose 2009 m. svyravo nuo 1,6 % iki 8 % (2008 m. – nuo 7 % iki 8 %).

9 PASTABA INVESTICINIAI VERTYBINIAI POPIERIAI

	2009	2008
Galimo pardavimo vertybiniai popieriai	20,466	31,432
Vertybiniai popieriai, laikomi iki išpirkimo	35,471	9,690
Iš viso	55,937	41,122

Galimo pardavimo ir vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo, sudaro LR Vyriausybės išleisti skolos vertybiniai popieriai. Vertybinių popierių apskaičiuotosios palūkanų normos svyruoja nuo 3.25% iki 10.70% (2008 m. - nuo 3.1% iki 8.85%) ir yra nekintamos. 2009 m. gruodžio 31 d. 11,860 tūkst. litų vertės iki išpirkimo laikomų skolos vertybinių popierių (2008 m. – 5,268 tūkst. litų) yra įkeisti AB SEB Vilniaus bankui už šio banko suteiktą 7,000 tūkst. litų kredito limitą (2008 m. – 7,000 tūkst. lit). Įkeitimo termino pabaiga – 2010 m. balandžio 15 d. 2009 m. gruodžio 31 d. kredito limitas panaudotas nebuvo (2008 m. gruodžio 31 d. panaudotas taip pat nebuvo). Galimo pardavimo skolos vertybiniai popieriai neįkeisti (2008 m. buvo įkeista 2,872 tūkst. litų).

Per 2009 ir 2008 finansinius metus LCKU finansinio turto neperklasifikavo.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

10 PASTABA MATERIALUSIS ILGALAIKIS TURTA

	Kompiuterinė įranga	Kita įranga	Pastatai	Baldai	Lengvieji automobiliai	Iš viso
2008 m. sausio 1 d						
Įsigijimo vertė	375	24	972	28	192	1,591
Sukauptas nusidėvėjimas	(216)	(11)	(14)	(2)	(19)	(262)
Likutinė vertė	159	13	958	26	173	1,329
2008 ataskaitiniai metai						
Likutinė vertė	159	13	958	26	173	1,329
Įsigijimai	95	29	-	11	-	135
Nusidėvėjimas	(101)	(7)	(36)	(5)	(32)	(181)
Likutinė vertė	153	35	922	32	141	1,283
2008 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo vertė	470	53	972	39	192	1,726
Sukauptas nusidėvėjimas	(317)	(18)	(50)	(7)	(51)	(443)
Likutinė vertė	153	35	922	32	141	1,283
2009 ataskaitiniai metai						
Likutinė vertė	153	35	922	32	141	1,283
Įsigijimai	66	7	464	5	-	542
Nusidėvėjimas	(100)	(12)	(41)	(7)	(32)	(192)
Likutinė vertė	119	30	1,345	30	109	1,633
2009 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo vertė	536	60	1,436	44	192	2,268
Sukauptas nusidėvėjimas	(417)	(30)	(91)	(14)	(83)	(635)
Likutinė vertė	119	30	1,345	30	109	1,633

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

11 PASTABA NEMATERIALUSIS TURTAS

	Išankstiniai apmokėjimai	Kompiuterinės programos	Licenzijos	Iš viso
2008 m. sausio 1 d				
Įsigijimo vertė	252	266	110	628
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(60)	(18)	(78)
Likutinė vertė	252	206	92	550
2008 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	252	206	92	550
Įsigijimai	-	676	-	676
Amortizacija	-	(175)	(37)	(212)
Perklasifikavimai	(252)	252	-	-
Likutinė vertė	-	959	55	1,014
2008 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	-	1,194	110	1,304
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(235)	(55)	(290)
Likutinė vertė	-	959	55	1,014
2009 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	-	959	55	1,014
Įsigijimai	-	155	-	155
Nurašymai	-	(297)	-	(297)
Amortizacija	-	(376)	(37)	(413)
Likutinė vertė	-	441	18	459
2009 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	-	755	110	865
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(314)	(92)	(406)
Likutinė vertė	-	441	18	459

LCKU kuriama kredito unijų kompiuterinė programa i-KUBAS, kurios programinius darbus planuojama pabaigti 2012 metais. Per 2009 m. šios programos kūrimui patirti darbuotojų darbo užmokesčio kaštai, sumoje 144 tūkst. Lt priskirti LCKU nematerialiajam turtui

12 PASTABA KITAS TURTAS

	2009	2008
Trumpalaikis turtas	81	111
Kitos gautinos sumos	37	32
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	47	25
Atidėtasis pelno mokestis (6 pastaba)	-	219
Gautinas PVM	21	5
Iš viso	186	392

13 PASTABA ĮSISKOLINIMAI KREDITO ĮSTAIGOMS

	2009	2008
Kredito unijų lėšos:		
terminuotieji indėliai	85,428	15,087
indėliai iki pareikalavimo	85,415	95,617
Gautos paskolos	5,137	5,131
Iš viso	175,980	115,835

Palūkanų normos už kredito unijų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 2.0% iki 10.0% (2008m. - nuo 2.5% iki 7.0 %), už indėlius iki pareikalavimo nuo 1.5% iki 1 % (2008 m. - 1.5%). 2008 m. liepos 30 d. LCKU pasirašė 8 metų

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

trukmės paskolos sutartį su CREDIT COOPERATIF. Paskolos tikslas – apyvartinėms lėšoms, užtikrinimo priemonių nėra, palūkanų norma – 6 mėn. EURIBOR ir 1,25 % marža.

14 PASTABA INDĒLIAI

	2009	2008
Juridinių asmenų indėliai iki pareikalavimo	30	9
Juridinių asmenų terminuotieji indėliai	276	276
Iš viso	306	285

Asociacijos Lietuvos kredito unijos indėliai iki pareikalavimo sudarė 25 tūkst. litų (2008 m. – 8 tūkst. litų).

Palūkanų normos už juridinių asmenų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 2.0% iki 10.0% (2008 m. - nuo 2.5% iki 7.0%), už indėlius iki pareikalavimo nuo 1% iki 1.5% (2008 m. - 1.5%).

15 PASTABA SUBORDINUOTOS PASKOLOS

	Palūkanų norma (%)	2009	2008
400 tūkst. EUR / 1,381 tūkst. Lt, fiksuota palūkanų norma, gražinama 2012 m.	6.3	1,392	1,392
500 tūkst. EUR / 1,726 tūkst. Lt, kintama palūkanų norma, gražinama 2016 m.	6 mėn.EURIBOR+2.5	1,726	1,702
600 tūkst. EUR / 2,071 tūkst.Lt, kintama palūkanų norma, gražinama 2017 m.	6 mėn.EURIBOR+3.5; 6 mėn. EURIBOR svyravimas apdraustas pasirenkant koridorių tarp 2.5 ir 3.5 proc.	2,070	-
Iš viso		5,188	3,094

2009 m. spalio 26 d. LCKU pasirašė 8 metų trukmės subordinuotos paskolos sutartį su COOPEST SA., 2009 m. lapkričio 26 d. buvo gautas Lietuvos banko valdybos leidimas šią paskolą užskaityti į II lygio kapitalą. Visa subordinuotų paskolų suma gražinama vienkartinė įmoka paskolų termino pabaigoje. Paskolos neužtikrintos užtikrinimo priemonėmis. Pagal paskolų sutarčių nuostatas, LCKU bankroto ar likvidavimo atveju paskolos davėjo reikalavimai tenkinami po to, kai patenkinami visų kitų kreditorių reikalavimai.

16 PASTABA LIKVIDUMO PALAIKYMŲ REZERVAS

	2009	2008
Likvidumo palaikymo rezervas metų pradžioje	5,732	5,329
Padidėjimas per metus	686	403
Likvidumo palaikymo rezervas metų pabaigoje	6,418	5,732

LCKU likvidumo palaikymo rezervas yra LCKU įstatymo nustatytu būdu sudarytas rezervas, skirtas kredito unijų LCKU narių veiklos likvidumui užtikrinti, suteikiant kredito unijoms likvidumo paskolas. Kredito unijos LCKU narės specialiai tam tikslui LCKU atidarytoje sąskaitoje turi laikyti LCKU visuotinio narių susirinkimo patvirtintą dalį lėšų nuo visų terminuotų ir neterminuotų indėlių kredito unijoje litais ir užsienio valiuta lėšų 2009 m. 1% (2008 m. - 1%) , kurios sudaro Likvidumo palaikymo rezervą. Už likvidumo palaikymo rezervo lėšas kredito unijoms mokamos 2.5% dydžio metinės palūkanos (2008 metais – 1.5 %).

Kiekvieno ketvirčio pabaigoje peržiūrima lėšų, kurią kredito unija privalo laikyti Likvidumo palaikymo rezerve, suma. Tokių lėšų perskaičiavimus atlieka LCKU, kuri kiekvienai kredito unijai išsiunčia pranešimą. Negavus kredito unijos prieštaravimo dėl pranešime nurodytų sumų, LCKU ne ginčo tvarka nurašo nuo kredito unijos einamosios sąskaitos LCKU lėšas arba perveda kredito unijos lėšas į einamąją sąskaitą LCKU.

Paskolos kredito unijų likvidumui palaikyti gali būti teikiamos, kai kredito unijos likvidumas tampa mažesnis už nustatytą likvidumo normatyvą ir kai kredito unijos turto ir įsipareigojimų sudėtis pagal terminus artimiausiems mėnesiams rodo tam tikrą nesubalansuotumą, galintį sutrikdyti įvykdyti įsipareigojimus.

Išstojančios, pašalintos ar likviduojamos kredito unijos lėšos, laikomos LCKU likvidumo palaikymo rezerve, yra gražinamos kredito unijai.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

17 PASTABA KITI ĮSIPAREIGOJIMAI

	2009	2008
Sukauptas atostogų rezervas	186	153
Ateinančio laikotarpio pajamos (subsidijos)	215	354
Kiti įsipareigojimai	169	117
Surinkti mokėtini mokesčiai	183	-
Atidėti pelno mokesčio įsipareigojimai (6 pastaba)	5	-
Iš viso	758	624

Surinktus mokėtinus mokesčius sudaro iš kredito unijų surinktos lėšos komunalinių ir kitų paslaugų tiekėjams, šie mokesčiai pradėti rinkti 2009 m. Ateinančio laikotarpio pajamos (subsidijas) sudaro Atviros Lietuvos Fondo suteikta subsidija kompiuterinėms sistemoms įsigyti. Subsidija panaudojama per kompiuterinių sistemų ir programų naudingo tarnavimo laikotarpius. Per 2009 m. priskaičiuota 139 tūkst. Lt (2008 m. – 46 tūkst. Lt) subsidijos amortizacijos suma yra sumažintos atskaitinio laikotarpio nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos.

18 PASTABA KAPITALAS IR REZERVAI

Pagrindiniai ir papildomi pajai

LCKU pajinį kapitalą sudaro 9,680 tūkst. litų (2008 m. – 7,348 tūkst. Lt). Jis sudarytas iš pagrindinių ir papildomų pajų. Nominali vieno pajaus vertė yra 1 tūkst. litų. Visas LCKU pajinis kapitalas apmokėtas.

Kiekvienas LCKU pajininkas, turintis pagrindinį pajų, turi vieną balsą, nepriklausomai nuo jo apmokėto papildomo pajaus dydžio. Pasibaigus kredito unijos narystei LCKU su ja atsiskaitoma gražinant išpirktų privalomo ir papildomų pajų įmokas.

Skirstant 2008 metų LCKU pelną po apmokestinimo nariams skirta ir išmokėta 308 tūkst. Lt dividendų. Išmokėta suma vienam pajui sudarė 0,042 Lt. Skirstant 2007 metų LCKU pelną po apmokestinimo nariams skirta ir išmokėta 241 tūkst. Lt dividendų ir 241 tūkst. Lt išmokų nuo narių per 2007 metus vykdytos apyvartos, iš viso 482 tūkst. Lt. Išmokėta suma vienam pajui sudarė 0,09 Lt.

Atsargos kapitalas

LCKU atsargos kapitalą sudaro visuotinio narių susirinkimo sprendimu į atsargos kapitalą pervestas 2003 ir 2002 metų pelnas. Atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti LCKU finansinį stabilumą. Atsargos kapitalas sudaromas iš LCKU papildomų įnašų ar (ir) atskaitymų iš LCKU pelno. Atsargos kapitalas kredito unijoms negražinamas. Atsargos kapitalas LCKU narių visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik LCKU veiklos nuostoliams dengti.

Rezervinis kapitalas

Rezervinis kapitalas sudaromas iš LCKU pelno. Rezervinis kapitalas priskiriamas LCKU rezervams. Jį sudaro visuotinio narių susirinkimo sprendimu į rezervinį kapitalą pervestos sumos. Atskaitymai į rezervinį kapitalą yra privalomi ir negali būti mažesni kaip 20 proc. LCKU grynojo pelno, kol rezervinis kapitalas sudarys 1/5 LCKU nuosavo kapitalo. Rezervinis kapitalas kredito unijoms negražinamas. Rezervinis kapitalas LCKU narių visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik LCKU veiklos nuostoliams dengti.

Stabilizacijos fondas

LCKU Stabilizacijos fondas yra LCKU įstatymo nustatytu būdu sudarytas fondas, skirtas kredito unijų LCKU narių veiklos stabilumui bei tęstinumui užtikrinti ir veikiantis kaip paskutinis skolinimosi šaltinis kredito unijų sutrikusiam mokumui atkurti. Įnašus į Stabilizacijos fondą moka kredito unijos. Kredito unijų privalomo metinio įnašo į Stabilizacijos fondą procentinį dydį nustato visuotinis narių susirinkimas. 2009 m. į stabilizacijos fondą kredito unijos mokėjo 0.20% (2008 m. - 0.10%) nuo kredito unijų indėlių vertės. Visuotinio narių susirinkimo sprendimu į stabilizacijos fondą pervesta 79 tūkst. Lt pervesta skirstant 2007 metų pelną, 154 tūkst. Lt pervesta skirstant 2008 metų pelną. Paskolos kredito unijų stabilumui bei tęstinumui užtikrinti gali būti teikiamos, kai kredito unijos kapitalo pakankamumo normatyvas pasidaro mažesnis už Lietuvos banko nustatytą arba nuolatos mažėja ir artimiausiu metu gali tapti mažesnis už Lietuvos banko nustatytą. Įnašai į Stabilizacijos fondą kredito unijoms negražinami. 2009 metais iš stabilizacijos fondo lėšų 5 kredito unijoms buvo suteikta subordinuotų paskolų už 955 tūkst. Lt (2008 m. nebuvo suteikta).

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

19 PASTABA SUSIJUSIOS ŠALYS

LCKU susijusiais asmenimis yra laikomos kredito unijos - LCKU narės, Asociacija Lietuvos kredito unijos, LR Vyriausybė, LCKU valdyba, stebėtojų taryba, stabilizacijos fondo komisija bei LCKU vadovybė. Asociacija Lietuvos kredito unijos laikoma susijusiu asmeniu, kadangi jos savininkai yra tie patys kaip ir LCKU.

Vadovybei 2009 metais (2 vadovams) buvo priskaičiuota 301 tūkst. litų atlyginimų (2008 metais – 326 tūkst. Litų, 2 vadovams):

	2009	2008
Priskaičiuota atlyginimų ir jiems tenkančių socialinio draudimo įmokų	301	326
Priskaičiuotas atostogų rezervas ir jam tenkančios socialinio draudimo įmokos	72	66
Iš viso:	373	392
Sumokėti atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	301	326
Likę įsipareigojimų vadovybei	72	66

Informacija apie operacijas su susijusiomis šalimis pateikta šiose finansinių ataskaitų pastabose:

- 1 pastaboje – apie palūkanas už suteiktas paskolas, vertybinius popierius, priimtus indėlius bei priimtas likvidumo palaikymo rezervo lėšas;
- 2 pastaboje – apie komisinių pajamas
- 3 pastaboje – apie kitas pajamas
- 8 pastaboje – apie suteiktas paskolas;
- 9 pastaboje - apie investicinius vertybinius popierius;
- 13 ir 14 pastabose – apie priimtus indėlius;
- 16 pastaboje – apie įmokas į likvidumo palaikymo rezervą;
- 18 pastaboje – apie pajinį kapitalą, rezervus ir įmokas į stabilizacijos fondą.

LCKU susijusioms šalims išduoda paskolas bei priima indėlius rinkos sąlygomis.

Susijusioms šalims išduotos/grąžintos paskolos ir priimti / grąžinti indėliai:

	2009	2008
Susijusioms šalims – kredito unijoms išduotos paskolos	(152,290)	(253,899)
Susijusių šalių – kredito unijų grąžintos paskolos	187,856	221,540
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti terminuoti indėliai	312,046	65,695
Susijusioms šalims – kredito unijoms grąžinti terminuoti indėliai	(242,184)	(74,516)
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai iki pareikalavimo	1.518.552	1.293,964
Susijusioms šalims – kredito unijoms grąžinti indėliai iki pareikalavimo	(1.508.351)	(1.299,498)
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai į likvidumo rezervą	1,006	1,404
Susijusioms šalims – kredito unijoms grąžinti indėliai iš likvidumo rezervo	(431)	(1,081)
Iš susijusių šalių – ne kredito unijų priimti indėliai iki pareikalavimo	628	521
Susijusioms šalims – ne kredito unijoms grąžinti indėliai iki pareikalavimo	(611)	(543)

20 PASTABA ĮSTATYMŲ ATITIKIMAS

LCKU Lietuvos banko reikalavimu privalo vykdyti kapitalo pakankamumo, likvidumo, maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui ir atviros užsienio valiutų pozicijos normatyvus. 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU atitiko visus privalomus reikalavimus.

21 PASTABA NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 5 po ataskaitinių mokesčių metų iš eilės einančius metus patikrinti buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. LCKU vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.